

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Duh pokojnega Božidara Raiča gineva iz ptujskega okraja.

Ptuj, dne 29. julija 1895.

In šel je boj bojevat brez upa zmage,
Pokazal se je korenine prave;
Kjer suče meč, na cilu smrtno srage,
Leže sovražnikov trupla krvave —

tako prepeva slavni naš Prešeren o slovenskem narodnem junaku, ki je v prvih stoletjih branil svojo vero in svojo narodnost, proti nepremagljivi sili, proti neštevilnim trumam, ki so ga preganjale in konečno tako oblegle in ugonobile, da si je rešil komaj lastno življenje, dočim so njegovi privrženci in tovariši storili junaško smrt.

Ne pride mi v misel, prispodabljam naše okrajne zastopnike junaškemu Črtomiru, ne pride mi v misel vspored postaviti Črtomirov pogum, njegovo značajnost in jeklenost, krepostim in lastnostim naših okrajnih odbornikov — razlika bi bila prevelika, primera tako šepava, kakor da vrstim orjaka s pridlikovcem — nameravam samo osvetliti nek korak, ki dokazuje, da smo dospeli že tako nizko, da se bo nam kmalu lahko klicalo: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti“.

Snuje se tukaj v Ptuj neka krajevna ali regionalna razstava, za katero je dovolil okrajni zastop podporo. To nič ne de, če so gospodje dobili jamstvo, da bo razstava v narodnem oziru vpoštevala in varovala naše stališče, naše želje in težnje. Ali so zahtevali tako jamstvo ali ne, ne vem, istotako ni znano, ali so ga dobili. Če so pustili to zahtevati, je to že narodni greh. Bojim se, da jih je nespametna manjšina spravila na led. To sklepam iz sledeče okolnosti: Sedaj ko se bliža čas otvoritve, išče odbor pokrovitelja ali protektorja. Nasprotna stranka izbere si takoj svojega moža namreč deželnega glavarja grofa Attemsa. Njegovo politično prepričanje in mišljenje je znano. Saj je podpisal znani Kinzlov

predlog, vsled kojega so naši deželni poslanci zapustili deželno dvorano. Mož je toraj kot politik naš nasprotnik. Okrajni zastop oziroma okrajni odbor bi toraj moral protestirati proti takemu pokrovitelju. Mislite, da je to storil? Kaj še? Kaj še? Ni samo, da tega ni storil, ampak izbral je celo odposlanca, ki gré z drugimi odposlanci, ki so vsi naši nasprotniki, prosit grofa Attemsa, da prevzame pokroviteljstvo.

Tako daleč smo toraj prišli z novim bingl-bangl polovičarstvom! Gospoda! Vprašam vas, ali veste kaj delate? Ali veste, da se s tem korakom tolčete sami sebe po telesu? Ali veste, da se s takim postopanjem omažežujete, ali veste, da s tem na laž stavite vaše poslance, osobito g. dr. Jurtelo; kajti če vi s tem korakom izkazuje zaupanje grofu Attemsu, pride vaš poslanec g. dr. Jurtela v jako siten položaj. On zapusti z drugimi poslanci vred deželni zbor, ker je grof Attems podpisal predlog, ki nas žali, ki nas ugonobiti skuša, vi pa gospodje odborniki si izberete istega grofa Attemsa za pokrovitelja!!! Ali imate tako kratek spomin? Kaj si pa naj pošten Slovenec o vašem djanju misli? Ali ni že zadosti, če v obiteljih vlada narodna nesloga in letargija, ali ni že zadosti, če mož vleče na slovensko stran, žena in otroci na nemško ali nemškutarško stran, ali se mora to polovičarstvo kazati tudi pri tako velevažnem, kulturnem, gospodarskem koraku? To se vendar pravi izdajati svoje prepričanje, to se pravi poniževati samega sebe in svoj narod! Grof Attems se vam mora posmehovati. To je čisto naravno! Razstava je v nekem oziru tudi šola. V šolskem vprašanju sta si g. dr. Jurtela in grof Attems navskriž; vi pa izkazuje istemu grofu Attemsu zaupanje, ter mu ponujate častno mesto pokrovitelja krajevne razstave! Dozdeva se mi močno, da ste se prenaglili. Da še živi pokojni g. Božidar Raič, on bi vas svaril. Žalibog, da nimate med seboj

moža, ki bi v pravem trenutku zaklical: to se ne sme zgoditi; to je izdajstvo! Sedaj ko smo dobili Celje, pa se pojavljajo v Ptuj taki izrastki!

Nedavno je g. poslanec Robič v državnem zboru ožigosal postopanje deželnega glavarja grofa Attemsa, ker je podpisal Kinzlov predlog jeden izmed prvih in protestiral proti temu, da se na kulturnem polju Slovincem količkaj ugodí. Kaj si bode mislil g. drž. poslanec o ptujskem narodnem okrajnem zastopu, če izve, da odposlanec te korporacije prosi istega grofa Attemsa za pokroviteljstvo? Da, da, mi imamo dobre poslance; a mi sami smo izprijeni mlačneži, ki klečeplazimo okoli tistih, ki nam prete s poginom. Mi sami pljuvamo v skledo iz katere jemo. Kdo bi nas naj spoštoval? Ne pa mi porečiti gospod urednik: potolaži se prijatelj! To je kulturna zadeva; tu ni nič prizadeta politika in narodnost.

Hočem to storiti; rad bi bil, če se motim, če prečno slikam.

Veseli me bode, če bode g. načelnik ali njegov namestnik deželnega glavarja v slovenskem jeziku pri razstavi pozdravil; veselilo me bode do dna duše, če bode na to visokorodni g. grof Attems v slovenskem jeziku odgovoril, rekoč: Spoštujem vas, Slovence, želim vam napredek v narodnem in gospodarskem oziru, želim vam osobito tudi, da bo celjska gimnazija dobro vspevala i. t. d.

Znabiti, da se bo to zvedelo; no potem bom jaz svojo krivdo priznal ter se pokoril kot slab prorok. Ali dosedaj sem le redko kaj krivega prorokoval ali poročal. Radi tega pa tudi sklenem in kličem z Gregorčičem:

Na delo tedaj — a do konca značajni;
Namenov poštenih, a bolj še dejanj,
U borbi za dom neustrašeni, vstrajni,
Do zadnjega diha trudeči se za nj
Za narod goreči, živeči, trpeči,
A sluge nikomur, kot narodni sreči!

LISTEK.

Proroške sanje.

Spisal M. Vierkreuzerbauer.

Bilo je v soboto 13. julija. Od ranega jutra curil je dež, ktereга so od severozahoda privlačili debeli oblaki z lahnim gromenjem. Vzduh bil je soparen. Mi kmetje pravimo, da je tak dan „zaspan“, ker soparica in enakomerni šum padajočega dežja res mamita živce. V takem dnevu spi se v dišečem senu na dilah nebeško sladko. —

Žal, da si jaz ne morem privoščiti take ugodnosti.

Tudi zgoraj omenjeni dan vzel sem z izrekom „čas je denar“, čeprav zaspan za mizo, in delal svoje gospodarske zapiske. Med tem me popade nejevolja, misleč na to slabo vreme in na jutrašnje prvo glavno zborovanje našega političnega društva v Ljutomeru in predočujoč si naše zlobne nemškutarje, kako se muzajo kazaje na plakate (vabila k temu zborovanju) pribite na oglih, rekoč: Vse kaže, da bo še jutri deže-

valo, in gotovo se bo izjalovilo vsled slabega vremena zborovanje tega preklicanega političnega društva. Pa človek obrača in Bog obrne. Na to pogledam skozi okno, iz kapa lije kakor iz škafa. Hlapec umiva ravno kar od malte pobrojeno korito v sredi dvorišča, koder se je naredilo od deževnice že majhno jezero, po ktereга mehurčasti gladini sune končno oprano korito, da je plavalo liki barka na morju —, naslednji trenutek zapro se mi nehote trudne oči — zdremal sem; in glej čuden prizor: V snu vidim prostorno ladjo na odprtem morju. Na vzvišenem mestu taiste stoji kapitan in kaže s prstom v daljino, koder se je prikazala siva megla, ki se dviga više in više. Za njim stoje oficirji te ladje in tudi zrejo nekako presenečeni v tisto smer.

Kapitan zdi se mi znan, čul sem o njem, da nikdar ni bil slaven, in čudna disciplina neki vlada na tej ladji, čisto in to v kritičnih momentih, zapovedujejo oficirji temu kapitanu, osobito dva, eden trebušasti, o katerem se le to vé, da je nekaj vatel sukal, ta drugi slok, ki je pa morebiti zloben. Iz oči se mu berejo strasti, ker gleda kakor mršasti „Lucifer“.

Ladja ta, narejena o svojem času iz močnih brun iz „Babjega logiča“, bila je nekaj trdna; za njeno zunanost se še zdaj skrbi, nosi tudi vse novodobne nakite, a znotraj je bolna, podgane tujih krajev gospodarijo v njej in njej razjedajo bruna v kterih izdolbenih otlinah so si naredile in si še delajo gnjezda. Mašina, ki goni to ladjo je obrabljená, slaba, težko sopiha, kakor na smrt bolni pijanec. Jambori so črvivi in na najvišjem, ki pa je že natrt, plapola — „frankfurterica“.

Kapitan, ktereга sem opisal in kteremu se pozna na njegovem kretanju, da si je pred nedavnim časom nogo zvinil, kazaje vedno na tisto sivo, še zmiraj rastočo meglo, izpregovori z nekakim preroškim, strah ovajujočem glasom: „Čez tri ure bomo imeli vihar“. —

Po danem povelju, da naj se vse na ladji pripravi za neizogiben, bližajoč se vihar, sliši se iz otlina ladje tužen glas strojevodje: Bog nas obvaruj! Napovedan vihar, in ta črviva ladja s to bolno mašino na odprtem morju in moja nerešena prošnja za definitivno namescenje v moji službi. —

Kako daleč smo še do ravnopravnosti!

Kdor bi hotel zdaj nemškimi kričanjem verjeti, ko se je bila sprejela v državnem zboru kljub neznosnega divjanja, celjska postavka, misliti bi moral, da se je to Slovincem dovolilo že čez ravnopravnost, da so Slovenci že zdaj uživali ravnopravnost, da je pa dovoljenje celjske gimnazije že čez vse pravice. Mi ubogi slovenski trpini pa presojujemo vso to zadevo vse drugače. Ravnopravnost se v Avstriji gleda Slovanov še ni prav začela izpeljevati; pri nas uživajo pravice le Nemci in Italijani in tisti slovenski odpadniki, kateri se radi pridružijo bogato obloženi mizi pri Nemcih in Italijanih. V dokaz nam služi že nevošljivost, katero so zastopniki teh narodov, razen nemških konservativcev, ki imajo še krščanske pravice v sebi, na Dunaji in povsod odbijali celjsko vprašanje. Od slovanskih narodov uživajo nekaj ravnopravnosti Poljaki v Galiciji, kjer se njih žlahta samo svoje narodnosti zaveda. Čehi imajo že več križev in težav, ker ni njih plemstvo skozi in skozi narodno, in ker njim kakor mnogim Slovanom neprilike dela krivični volilni red. Najmanj ravnopravnosti uživajo manjši slovanski narodi, kakor Rusini (ki sicer niso majhni, a njim Poljaki ne pustijo do bogato obloženi mizi), Hrvati in uboga slovenska para, nad katero se je v najnovejšem času spravilo vse, kar leze in gre. In vendar smo gledali Celja zmagali; Bog ve zakaj? Naša pravična reč, naše trpljenje je prišlo menda do Najvišjega mesta v naši državi. Na Najvišjem mestu se je v teku let blago srce vendar le prepričalo, da se nam krivice godé, ko nimamo n. pr. od Drave do Ljubljane nijedne srednje šole, kjer bi se čulo vsaj nekoliko slovenščine. Ugovarjanje zoper dovolitev te pravične malenkosti Slovincem zdelo se je na Najvišjem mestu — vsaj iz raznih pojav se je lahko to posnelo — brutalnost, grdoba čez vse. Zato si je moralo dati tistim slovo, namreč tistim ministrom, katerim so zaupanje izkazovale tiste stranke, katere so počenjale takove brutalnosti. Zaslužile bi bile stranke državno-zborske same, katere so ta nedostojni parlamentarni škandal provzročale in katere ga bodo menda še nadaljevale, da bi se bilo njim dalo slovo. No, kar se še ni zgodilo, utegne se zdaj zgoditi po pregovoru: „Kedar je jabelko zrelo, odpade samo“.

Naj se zgodi kar koli se hoče, mi Slovenci moramo nadaljevati svoje kulturno in politično delovanje, kajti od enakopravnosti smo še zelo zelo oddaljeni. Naša ljuba slovenščina se od strani državnih uradov in organov še vedno prezira, da celó večkrat preganja. Res se slovenščina že precej rabi po Slovenskem, toda le po privatnih mestih. Slovenščino govorimo in pišemo na svojem domu, v svojih društvih, v svojih knjigah in časopisih. Drugod se pa mora slovenščina povsod umikati nemščini, oziroma laščini. V cesarskih uradih po Slovenskem zavzema prvi prostor in celo največ prostora še

vedno nemščina, baš tako po uradih avtonomnih, deželnih, okrajnih in občinskih gospod. V šolah prevladuje skoro da nemščina, zlasti po višjih organiziranih učilnicah na Koroškem, Štajerskem, deloma še celó na Kranjskem, na Primorskem pa laščina. Šolske gosposke uradujejo največ v tujem jeziku, cerkveni uradi si pri pisnem uradnem potu ne upajo rabiti slovenščine. Uradniki, kateri se nastavljajo po nekaterih slovenskih krajih, niso vsi Slovenci, veliko Nemcev in Italijanov, od katerih znajo nekateri slovensko malo ali nič, ali če znajo, nečejo rabiti tega jezika, vsaj pri pisnem poslovanju ne. Največkrat imajo pa neko antipatijo (mržnjo) do Slovincov in do slovenščine. In vse to Slovenci mirno trpimo.

Malokdaj se o tem pritožujemo, malokdaj po uradnem, tudi redko po privatnem potu; v javnost pa ne stopimo s takimi krivicami skoro nikoli. Zakaj ne? Ker smo že navajeni trpljenja, preziranja, zaničevanja in zasmehovanja, in take pritožbe, naj že pridejo po tem ali po drugem načinu na dan, tožiteljem materijelno škodujejo. Veliko je pa kriva needinost med Slovenci samimi, da imamo premalo poguma. Upamo, ljubi Slovenci, vsaj od slej naprej, da bodo naši rojaki spoznali, da pogum v boju za pravično stvar ne more škodovati. Kako so bili naši Slovenski poslanci, osobito spodnještajski pogumni, vstrajni, jekleni v zadevi Celja! Kolikrat so jih hoteli njih nemški tovariši, privatni in uradni, zapeljati, da bi bili odjenjali od pravične stvari! Kaj se jim je vse obetalo! Ne, oni so ostali čvrsti, trdni kakor skala!

Posnemajmo jih vsi Slovenci, govorimo vsi Slovenci, kedar gre za naše pravice: Ne vdajmo se!

Celjske novice.

(Južno štajerska hranilnica v Celji) imela je v letošnjem prvem polletju 319.374 gld. 53 kr. prejemkov in odšteti gotovino z dne 30. junija t. l. v znesku 19.353 gld. 54 kr. skupnih izdatkov 312.371 gld. 3 kr., tedaj skupnega denarnega prometa 631.745 gld. 56 kr. Hranilni vlog je vložilo 699 strank v skupnem znesku po 252.781 gld. 31½ kr., vzdignilo pa je 613 strank le 190.990 gld. 29 kr. tedaj se je v tem polletju več vložilo 61.791 gld. 2½ kr., ako doštujemo stanje hranilnih vlog s koncem lanskega leta v znesku po 1.280.982 gld. 5 kr. dobimo stanje hranilnih vlog koncem po 1.342.773 gld. 7½ kr. brez kapitaliziranih obresti od letošnjega polletja. Posojil izplačalo se je 95 strankam v znesku po 70.972 gld. 23 kr. vrnilo se je pa 21.378 gld. 71 kr. tedaj se je več izplačalo 49.593 gld. 52 kr., došteti k tem letošnjim izposojilom stanje lanskega leta po 1.133.278 gld. 5 kr. dobimo stanje posojil dne 30. junija t. l. v znesku po 1.182.871 gld. 57 kr. Prošenj za posojila vložilo je 340 strank, katere so skupaj prosile za 142.789 gld., ravnateljstvo pa je dovolilo le 91.300 gld. Te številke kažejo jasno,

jih bo na volišče vkup nanese kakor vihar listja. Ta ladja z bolno svojo mašino; toraj trg Ljutomer se svojo upravo. Kapitan s svojimi oficirji: tržko stareinstvo. In ta dva oficirja, eden debeli drugi sloki, to sta naša znanca, to se pa vse tako čudovito strinja. In ti slavni stari „Babji ložič“, moral si dati bruna, da so se v njih naselile tuje pod . . . ki tako hudo gospodarijo. In strojevodja ta komična postava.

Natrt jambor, na katerem plapolala „frankfurterca“ padel bo bržkoné tudi napovedan vihar, in „frankfurterca“ bo ležala na tleh in teptali jo bodo z nogami tisti tako imenovani Vierkreuzerbauern.*)

Ko končam, mi pravi prijatelj, ki me je do konca nemo poslušal: „Ti, to pa so bile znamenite proroške sanje“, to moraš dati v „Domovino“.

*) „Vierkreuzerbauern“ tako so imenovali Ljutomerški nemškutarji v „vahterici“ tiste vollice iz sosednih občin, ki so večinoma kmetje, ki imajo v Ljutomeru volilno pravico in so prišli na dan 4. maja t. l. tje volit in pripomogli, da je narodna stranka v III. razredu z veliko večino zmagala. Med temi je mnogo veleposetnikov, sleherni pa plačuje več davka, kakor marsikateri „Pügar“ lotmerški.

kako prepotrebna naprava bila je „Južnoštajerska hranilnica“ za razvoj naroda slovenskega in za njegov narodno gospodarski napredek in želeli je le, da bi vsak narodnjak deloval v to, da se v „Južno štajerske hranilnici“ osredotoči vsa denarna sila spodnještajerskih Slovincov, da se oprostimo tujega vpliva in si ohranimo zavid še bolj zavidan kot do sedaj.

(Slovenska deputacija) poklonila se je dne 1. t. m. prevz. vladiki J. J. Strossmayerju na Slatini. Prevzvišeni gospod bil je jako ganjen, videvši tako mnogobrojno zastopane vse slovenske pokrajine. Po pozdravu deželnega poslanca g. Ivan Hribarja in po izročitvi kite cvetja, katero je v imenu slovenskih dam izročila gosposdična Milka Mankočeva iz Trsta, zahvaljeval se je prevzvišeni gospod v tako milih besedah, da so igrale solze v očeh. Dal mili Bog, da bi se vresničile njegove in naše želje in da bi ga pozdravili v resnici še leta 1915. na slovenski zemlji čilega in zdravega.

(Odvetniško pisarno) otvoril je v Laškem trgu g. dr. Josip Kolšek. Mladi odvetnik je znan kot dober jurist in bode kot tak gotovo dobro došel vsim, ki potrebujejo pravniškega sveta. Slovenci v Laškem trgu pa so tudi pridobili dobro društveno moč.

(Velika nesreča) pripetila se je 28. julija t. l. Vrli mladenič Janez Gorišek po domače Majhenšek iz Čreta pri Celji, najden je bil zjutraj ob železnični progi s potrtimi prsami. Povožen je bil od brzovlaka. Jeli tu nesreča ali hudodelstvo pokazala bode preiskava.

(„Deutscher Studentenheim“, „Deutsches Haus“) poleg „Cur in Industrievereina“ — vse to se bodo zdaj razžaljeni celjski Nemci v Celji ustanovili — ka-li? Nemški matadorji so namreč ugibali na Dunaji in po drugih krajih, kako ohraniti nemštvo v Celji, kateremu grozi od Slovincov tako grozna nevarnost. Dogovorili so se, da bi bilo najboljšo osnovati po-porno društvo za nemške dijake v Celji. Prišla je ta stvar tudi v mestnem zboru celjskem v razgovor. Izvolili so mestni očetje poseben odsek (Stieger, Traun, Pallos, Wamprechtsammer in Walland), ki bo vodil vse priprave za to in o sklepih poročal mestnemu zboru. Slovenci sicer nič nimamo proti temu, da se podpirajo nemški dijaki, toda bojimo se le-to, da se vsled takega strankarsko-političnega poslopja zanese politična strast tudi mej dijake. To bi bilo obžalovati, ker bi se s tem dijaki odvrčali od nauk in vzrejevali za poulično politično rogoviljenje. Mogoče je pa tudi, da imajo Nemci namen tem potem izvablјati slovenske dijake v svoj tabor. Da se to ne bo zgodilo, zato bo, kakor dosedaj, tudi znanprej skrbela radodarnost slovenskih mladinoľjubov. V imenu celjskih Nemcev je objavil deželni poslanec dr. Wokaun oklic na Nemce, v katerem jih pozivlja, naj v obrambo nemštva podpirajo Nemce v Celji ter jim pomagajo, da vstanove „Nemški dom“. — Tako se misli ukrepiti nemštvo v Celji, da bi prehitro ne izginilo. Slovenci imajo za vse to prizadevanje le pomilovalni nasmeħ, ker predobro poznajo radodarnost Nemcev kader gre iz njihovega žepa. Celje pa ostane slovensko, če tudi ima nemškutarski mestni zastop in če dobi 10 ali pa še več „Studentenheimov“.

(Celjsko barbarstvo). Naši nasprotniki so že mnogokrat pokazali po svojih barabah neotesanost na različen način. Vrhunec surovosti pa je doseglo dejanje storjeno od 27.—28. julija t. l. Vsak Slovenec ve, kako se cela fara veseli presrečnega dneva, ko stopi novoposvečeni duhovnik prvokrat pred oltar. Saj so duhovniki naši duševni in telesni oskrbniki, naši učniki in voditelji. Okrasi se kolikor mogoče novomašnikov dom ter župna cerkev. Tako je bilo tudi pri nas. Pri vratih farne cerkve so se postavile v soboto zvečer maje, oznanjujoče posebno slavnost. Ali po noči so naši nasprotniki maje izpuli ter odnesli. Zakaj? Gotovo samo zato, ker so oznanjevale cerkveno slovensko slavnost, ki je bōdla v oči tistim, ktere je rodila slovenska mati in kateri so se ponemškutarili, ko so se malo naučili nemški govoriti. S tem činom so pač z nova pokazali, s kakim nasprotnikom da imamo opraviti. Pošten nasprotnik se bo boril s poštenim orožjem, ali tega nam od Ce-

Na to potrka nekdo na duri moje hiše, odprem zaspane oči, in sedaj se še le zavem, da sem vse to le sanjal. Moj prijatelj stopi v hišo. „Zdravo! In v takem deževju prihajaš k meni“, ga nagovorim.

„Kaj še“, pravi on, „mar ne vidiš, da je najlepši večer“.

In res, zjasnilo se je med tem, ko sem jaz sanjal; na dvorišču še je zmiraj usodopolno korito, ki je bilo najbrž izvor mojih sanj, plavalo na mlaki, v zahodu pa je nad sv. Vršejem viselo zlato večerno solnce in se nagibalo v zaton. Torej jutri, ko bo zborovanje političnega društva obeta biti najkrasnejši dan.

Čudne, prečudne sanje sem imel, in začnem je svojem ravnodošlemu prijatelju razlagati. „Ravnokar bi hotel biti egiptovski Jožef“, pravim mu, da bi si vedel raztolmačiti te sanje. Kakor je on prerokoval, od sedem slokih krav, sedem nerodovitnih let in sedem deb — pa za Boga, kaj ko bi pomenile tiste besede kapitana: „Čez tri ure bode vihar“, čez tri leta bode usodopolna občinska volitev, pri kateri bodo igrali tisti zloglasni „Vierkreuzerbauern“ ne malo ulogo in tista siva megla naše politično društvo, ki

ljanov ni pričakovati. Čudno pa je pri vsem tem početi, da tudi slavna celjska policija ne pride nikdar na sled takim zlikovcem. Slovenec, ki po noči po mestu nekoliko trdno stopa ali glasno govori, je takoj opominan in se mu tudi lahko prigodi še kaj drugega; naši nasprotniki pa lahko odnašajo napise nad vratmi slovenskih obrtnikov ter občinskega urada, mažejo hiše Slovencev, saj se jim nič ne zgodi, lahko pipelejo smreke, postavljene sredi mesta pri farni cerkvi, nihče jih ne vidi. Res uzorna varnost, ki daje mnogo pomisljevati. Kedaj se bo to gospodarstvo predrugačilo?

(**Novo sv. mašo**) je daroval 28. julija t. l. v farni cerkvi v Celji č. g. Josip Pikl, duhovnik krške škofije. K slovesnosti, ktere v Celji že ni bilo štiri leta, se je pripravljala cela fara. Okrašen dom našega vrliga in plemenitega župana gosp. Glinška na Zgornji Hudinji je privabil mnogo gostov. Med pokanjem možnarjev in izvrstno šmarsko godbo so se počasi pomikali vozovi v mesto. Tukaj pa je bilo ljudi po ulicah kakor na dan Sv. Rešnjega Telesa. Tudi naši nasprotniki so stali pri oknih ter gledali dolgo vrsto vozov s ponosnimi svati in nežnimi družicami. Gotovo si je marsikdo na tihem želel, da bi se mogel tudi take slovenske veselice udeležiti. Pridigovali so naš milostljivi prečastiti g. opat. Besede, govorjene iz srca, segale so tudi vsem poslušalcem v srca. Med sv. mašo so peli č. gg. bogoslovci s pomočjo dveh č. gg. kaplanov tako izvrstno, kakor se dolgo ni pelo v Celji. Bilo nam je skoraj žal, ko je končalo sv. opravilo, pa pričakovali smo doma še večje veselje. Spretna kuharica se je grozno potila, pa dosegla je svoj namen, istotako kletar. Posebno pozornost so vzbujale deklamacije dveh desetletnih družič, kakor tudi mili otroški glasovi ostalih. Med mnogimi odličnimi gosti so se veselili tega narodnega praznika tudi g. P. Majdič z gospo, nadalje č. gg. patri iz kapucinskega samostana, ter okr. šolski nadzornik Leitgeb. Med petjem, godbo, govoricami, šalami in burkami so ure hitro tekale, in le prehitro smo se morali posloviti od č. g. novomašnika, kteremu tukaj še enkrat zakličemo: „Bog ga živi in ohrani zdravega in čilega ter mu daj pomoč, da bo deloval med našimi brati na Koroškem v slavo Božjo in korist ljudstva, in dodeli mu milost, da bo enkrat obhajal na tem mestu svojo zlato sv. mašo!

(**Promocija**). V soboto dne 27. julija t. l. bil je na graškem vseučilišču promoviran g. Bela Stuhec doktorjem vsega zdravilstva. To je že šesti kandidat Slovencev v letošnjem letu, da je prejel v Gradci čast in pravico doktorja vsega zdravilstva. Pa naj trdijo nasprotniki, da Slovenci nismo zmožni za višjo kulturo, ko % govore, kje je doma talent in pridnost.

(**Okraj. šol. svet celjski**) je v svojih zadnjih dveh sejah (junij, julij) med drugim predložil terno za učiteljsko službo v Novicerkvi ter za podučiteljsko v Petrovčih; priporočal nekaj učiteljev za podelitev postavnih starostnih doklad; priporočal napravo paralelke na celjski 4 razredni okoliški šoli; imenoval g. župnika A. Vodušek-a kraj. šolskim ogledom na eventuelni trški šoli v Vojniku; odklonil predl. g. okraj. šol. sveta Leoben-Radgona, glede predstavljenja kompetentov itd.

(**Kaj je pravičnost!**) Znano je, kako so napali nemški liberalci in nacionanci poslanca Kalteneggerja, posebno pa je hujskal poslanec Morre proti njemu. Ta poslanec si je namreč izbral nemško pošteno in nemško častno nalogo, blatiti in grditi Kalteneggerja, ker je glasoval za celjsko postavko in zagovarjal pravično in pošteno stvar. Da se ožigosa to zlopočetje pred svetom in da poslanec Morre opraviči svoje nečuvstvo postopanje, stavljal mu je soposlanec Kalteneggerjev v odprtem pismu; v graškem konservativnem listu sledeča vprašanja. „Vprašam Vas 1. Ali smatrate vi kot krivico glede na to, a) da živi na Spodnjem Štajarskem 47.743 Nemcev in 395.353 Slovencev, kteri b) — čeprav bi bili vsi trgi in mesta nemški, — plačujejo neposredno davka 905.064 gld. proti 236.083 gld. (davki mest in trgov), ali smatrate tedaj vi glede na navedene razloge krivično, če se slovenski dijaki na spodnji gimnaziji podučujejo v veroznanstvu, računstvu in latinščini v maternem jeziku? 2. Ali res mislite, da je celjsko nemštvo

vsled tega v nevarnosti, če se v Celji nastavijo dva ali tri profesorji, večši slovenskemu jeziku. 3. Ali je pri vas politična svoboda sploh kaj v čisti, in če je, kako mislite potem o pravici sleharnega poslanca do prostosti besede in neodvisnosti glasovanja? 4. Kako mislite svoje dotično postopanje, posebno proti poslancu Kalteneggerju, opravičiti, in kako opravičiti svoje sodelovanje pri „graškem sklepu“, vsled katerega, so se proglasili za izdajalce vsi poslanci, ki so v tretjem branju glasovali za celjsko postavko ali so se odstranili, in kako hočete v soglasje spraviti to postopanje s svojo, prisego nadomestujočo obljubo, da bote neomajno spolnovali državne temeljne zakone, kakor tudi vse druge zakone in da bote vestno izpolnili svoje dolžnosti. 5. Ali vas smem tudi morda vprašati, kako se strinja po vaših mislih, to s častjo vaše toli povdargene naklonjenosti do kmečkega stanu, če opusujete pod zaščitjem poslanske svoboščine na čisto podli način, kmečkega v časti osivelega poslanca, kakor se je to zgodilo gospodu poslancu Rogl dne 19. julija, katerega ste pitali s „starim oslom“ in drugimi takimi priimki. 6. Prosim, da mi poveste, kako bi moralo biti javno življenje, če bi se poprijeli vsi poslanci vašega postopanja?“ To pismo že precej dolgo straši po belem svetu, a gospod veleslavni, velenacijonalni in veleliberalni poslanec, gospod Morre še niso — blagovolili dati odgovora na ta vprašanja, morda ga tudi ne bodo rajši blagovolili — po stari navadi — potisniti in skriti v kot. Vsakako pa je zanimivo vprašanje, kdaj in kako bo odgovoril poslanec Morre.

Spodnje-štajerske novice.

(**Premembe pri č. duhovščini**). Č. g. Pet. Skuhala, župnik pri Vel. nedelji, pride za župnika v Črnomelj na Kranjskem, kjer je stopil ondotni župnik č. g. V. Vesel v pokoj. Obe te župniji ste namreč nemškega viteškega reda. Č. g. J. Zagajšek, kaplan pri Sv. Magdaleni pri Mariboru, gre za provizorja na Vel. Moto; kot kaplana sta zopet nastavljeni č. gg. Kranjec Jakob v Zibiki in Fr. Brglez st. v Dramljah. Premeščeni so č. gg. kaplani: Jos. Mihalič iz Št. Ilje v Slov. gor. na Hajdino, Iv. Jodl s Hajdine k Sv. Antonu v Slov. gor.; Al. Cizerl od Sv. Antona v Hoče in Fr. Šaloven iz Dramelj v Zreče. — Novomašniki so dobili službe, in sicer č. g. Jos. Čede pri Sv. Magdaleni, Rudolf Janežič v Št. Ilju in Ant. Novak v Monšberku. V začasni pokoj je stopil radi bolezni č. g. Val. Vogrinc, kaplan v Hočah. Fara v Brežicah se je podelila ondotnemu provizorju, č. g. Jos. Mešičku.

(**Savinjsko učiteljsko društvo**) zboruje 8. avg. pri Sadniku ob Savinjskem mostu, šmarijsko-rogaško pa v Šmarji 11. t. m.

(**Srebrno poroko**) praznovala sta čislani naš rodoljub g. Norbert Zanier, veletržec v Št. Pavlu v Savinjski dolini in njega milostna gospa Ana Zanier roj. Janič. — Po cerkveni slovesnosti zbrali so se ožji sorodniki in prijatelji v hiši slavljenčevi, da čestitajo vrli obitelji k izvanrednem prazniku. — Dal jima Bog doživeti še zlato in diamantno poroko!

(**V Št. Pavlu v Sav. dolini**) priredi bralno društvo dne 11. t. m. veselico s petjem in tamburanjem. — Dne 10. julija t. l. pa smo vendar enkrat prejeli od vis. c. kr. namestništva dovoljenje za zidanje nove cerkve.

(**V Rajhenburgu**) se je vršila v ponedeljek uradna učiteljska skupščina pod predsedništvom nadzornika, g. profesor Zavadlala. V stvarnem obziru je napravila na vse zborovalce najboljši vtis; gg. učitelji so tudi slovensko govorili, in sam g. nadzornik je pri jedernatem slovenskem poročilu gosp. učitelja Eržena tudi slovensko govoril.

(**Lokalna železnica Velenje-Spodnji Dravograd**). Politični ogled železniške proge Velenje-Spodnji Dravograd se bo vršil dne 20. avgusta.

(**Distriktnim zdravnikom v Rajhenburgu**) imenovan je dr. Anton Švab. Mladi zdravnik je na glasu izvrstnega medicinca in bode gotovo vedno častno in vestno rešil zaupanje, ki se stavi nanj. Kolikor ga poznamo, smemo čestitati Rajhenburžanom na tej pridobitvi, posebno še

ker je g. dr. vrl. narodnjak in delaven mož v vsakem oziru.

(**Iz Rajhenburga**). Od 17. julija do 8. avg. t. l. nameščena je tukaj baterija topničarjev iz Radgone, ki hodijo vsak dopoldan s topovi vežbat se na krško topničarsko strelišče. Tudi štab z 9 častniki pod poveljništvom gosp. podpolkovnik Pistauer-ja nameščen je tukaj v restavraciji gosp. župana Unschuld-a.

(**Iz Brežic**). Čitalnica v Brežicah, ki je dobila svoje stalne prostore v hotelu Klembas, kateri je postal v pravem smislu „Narodni dom“, priredi dne 11. avgusta 1895. v teh prostorih veliko slavnost pri koji so obljubili sodelovati slavno pevsko društvo „Merkur“ iz Zagreba in vojaška godba c. in kr. pešpolka Sergij Aleksandrovič veliki knez Ruski št. 101.

(**V Brežicah bodo slovesno otvorili**) „Narodni dom“ s koncertom v nedeljo 11. t. m. Svirala bode vojaška godba.

(**Novo bralno društvo**) se bo ustanovilo v Podvincih pri Ptuj. Z veseljem pozdravljamo to novo društvo; kajti v ptujski okolici je potrebno, da se zdrami narodni duh.

(**Podružnica sv. Cirila in Metoda za Vuhred-Marenberški okraj**) ima letno redno občno zborovanje dne 1. septembra popoldne ob 4. uri, v gostilnici gospoda Widmoser-ja v Vuhredu s sledečim sporedom: 1. Poročilo denarničarja. 2. Volitev načelnika in odbornikov. 3. Sprejem novih udov in pobiranje letnih doneskov. Po zborovanju: Prosta zabava. Gosti dobro došli!

(**Slov. napisi na Pilštanju**). Na Pilštanju je dobila šola lep slovenski napis „Narodna šola“. Tudi nad prodajalnicami so vsi slovenski napisi; jednako gostilnice po slovenski vabijo na vinsko kapljico. Tako je prav! Slovenski napisi naj bodo v slovenskem trgu! Bližnji Kozjani, Št. Peterčani, Podsredčani, Podčetrkovičani, posnemajte vrle Pilštanjce!

(**Z Vidma**) se nam poroča: Učenec T. ljudske šole v Krškem je plaval dne 28. m. m. iz Krškega na Videm prek Save. Prišel je srečno na ono stran. Nazaj se je pa le bal derečih valov. Vendar se spusti v valove. Kar začenja omagovati. Prihitita mu na pomoč rokodelski učenec Počivalšek in meščanski učenec Tomič. Učenca P. prijel je takoj krč, ker je bil ves vroč skočil v vodo, torej mu ni mogel pomagati iz valov vsaj je bil sam v smrtni nevarnosti. Med tem je pa učenec Tomič fanta vendar privlekel z velikim trudom na kranjsko stran.

(**Čebelarški shod**) sta priredila dne 11. julija v Št. Andražu v Slov. goricah znana čebelarja Janez Jurančič in Franc Čuček. Vdeležencev se je iz bližnjih krajev zbralo lepo število, ki so z zanimanjem ogledovali krasno vrejeno čebelorejo imenovanih čebelorejcev. Jurančič jim je tudi v lepem govoru pojasnil važnost čebelarstva in kako je treba pametno gojiti. Drugo leto bodo zopet napravili tak shod.

(**Vabilo**) k slavnosti katero priredi „Slovensko pevsko društvo“ v nedeljo 4. avgusta v Ptuj. A. Ob 11. uri sv. maša v cerkvi čč. oo. minoritov. B. XI. veliki zbor, ki bode ob pol 12. uri predpoldan v veliki dvorani „Ptujске čitalnice“. C. Veliki koncert. Začetek ob 5. uri popoldan. Vstopnina: a) za obitelj 2 gld.; b) za osebo 1 gld.; c) za kmete in dijake 30 kr.; d) izvršujoči udje prosti, za podpirajoče člane: obitelj 1 gld. 40 kr.; posamezni član 50 kr. Vstop imajo p. n. častiti udje, povabljeni in vpeljeni gostje. D. Po koncertu prosta zabava s petjem, godbo in plesom v „Narodnem domu“. Pri prosti zabavi nastopajo posamezna društva.

(**Ptujska nižja gimnazija**), ki je žalibog še vedno nemška, je imela koncem tega šolskega leta 102 učenca, 60 Slovencev in 41 (?) Nemcev; v 3. razredu le 14 dijakov. Veliko premalo!

(**V Ljutomeru**) je konec julija vihrala na poslopji okrajnega sodišča bela zastava; v znamenje, da ni bilo v ječah nobenega kaznjence. V petih letih se je to ondi sedaj prigodilo v drugo.

(**Slovesno odkritje spomenika**) pisatelju Antonu Krempelju bode dne 11. avgusta 1895. leta pri Mali Nedelji. P. n. gostje, ki se hočejo vdeležiti skupnega obeda, naj to saj do 8. avgusta naznanijo gosp. nadučitelju St. Cvahte pri Mali Nedelji.

(Milostl. knezoškof mariborski) so imeli cerkveno obiskovanje in delili zakrament sv. birme dne 28. jul. na Zavrču, dne 29. pri Sv. Barbari v Halozah, dne 30. v Leskovcu, dne 31. pri Sv. Vidu niže Ptuja in dne 1. avgusta pri Sv. Trojici v Halozah.

(Novo sv. mašo) sta pela 21. julija č. o. frančiškana Franc Solan Erman v frančiškanski cerkvi v Mariboru in Emerik Landergott pri Sv. Trojici v Slov. gor. — Dne 15. avgusta bode daroval prvo sv. mašo č. g. Ivan Trstenjak, novomašnik sekovske škofije, pri M. B. v Vurbergu.

(Po generalnem ministru frančiškanskega reda) imenovan je letos vizitatorjem kranjskoštajerske in hrvaške okrajine o. Kalist Heric, definitor in župnik v Mariboru; v nedeljo 28. pr. meseca je pričel vizitacijo v Nazaretu na Štajerskem.

(Na mariborskem učiteljskem) je bilo izprašanih 12 rednih gojencev in 1 vnanji ter 15 gojenk iz ženskega učiteljskega č. šolskih sester. Izpit je napravilo 11 gojencev in 8 gojenk; vnanji je pri skušnji odstopil; 1 gojenec in 4 gojenke bodo popravljali izpit za dva meseca, dve gojenki pa za jedno leto.

(Duhovne vaje) za č. gg. duhovne lavantinske škofije bodo letos v Mariboru pri sv. Alojziju od dne 19. do 23. avgusta.

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor) je teden dni zboroval in se še le v sredo zaključil. Posvetoval se je skoro le o tem, kako deželi in Ljubljani pomagati v zadevi velike škode, po potresih povzročene. Potrdilo se je to, kar sta že deželni odbor in mestni zbor bila sama ukrenila. Deželnemu odboru se je dovolilo, da vzame na posodo 200.000 gld., mestnemu zboru pa, da bode smel 300.000 gld. od še prej dovoljenega mu posojila pol milijona porabiti za novo uravnavo mesta. — Govor je bil o prodaji in popravah starih deželnih hiš in o zidanju novih poslopij za deželo, o potrebi krajevne železnice iz Ljubljane na Vrhniko itd.

(Ljubljanskemu mestu) je dovolil deželni zbor, da sme vzeti 1 milijon goldinarjev loterijskega posojila.

(Pomagajte Slovenci Ljubljani) in ljubljanski okolici poginjajočima ob velikonočnem potresu letošnjega leta. Kolikor le morete, pomagajte; posebno sedaj, ko ni še minula prva doba silne bede in silnih potreb. A po preteklih treh mesecih se polagoma vender le že umirja zemlja pod nami, umirjate se torej vi sami. Zato je zopet došel čas, da se v obilnej meri spominjate družbe sv. Cirila in Metoda, saj je tudi njo do živa pretresla velikonočna narodna nesreča. Skrčiti hočemo sicer za enkrat svoje potrebe. Toda svojega narodnega poslanja pa ne čemo skrbiti niti za trenutek. — Pomnite rojake, da duševno ohranjamo tisti vaš rod, kojemu prvostoluje za sedaj nesrečno slovensko sredočje: naša Ljubljana. — Zato požrtvujoč se in polno desnico darujoč ljubi Ljubljani in nje mili nam okolici delite ob enem vsaj svojo levico drobtin družbi sv. Cirila in Metoda v pomoč — Slovenci! posebno ve izvankranjske Slovenke in vi izvankranjski Slovenci tega si bodite svesti vsak čas, da kranjski potres naše vseslovenske družbe za stalno zrahljati ne sme. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Umrla je) mati velečastitega gospoda župnika trnovskega, Frančiška Vrhovnika. Izrekamo svoje sožalje temu uzornemu duhovniku in pastirju zares po božji in narodni volji.

(Na Gorenjskem) so bili kmetje okoli Rače in Fužin silno vznemirjeni, ker je bil govor, da jim bodo pašnike odvzeli in jih z denarjem za-nje odškodovali. Ministerstvo je pa tako odločilo, kakor so kmetje želeli, namreč da jim pašniki ostanejo.

(Kranjska govedoreja). Gorenjska stran, osobito leška občina ima najlepšo živino. V teku mnogih let, odkar niso dobili nobenega bika od drugod, se je goved nekoliko poslabšala in potreba je zopet čiste krvi, da se povzdigne živinoreja na prejšnjo stopnjo. Kmetijska družba je oddala kmetovalcem od leta 1888, 618 bikov. Od leta 1868. do 1872. jih je delila zastonj. Ta-

krat jih je razdelila v jednaki meri na Gorenjsko, kakor na Dolenjsko in Notranjsko. Od leta 1872. do 1890. jih je dajala družba po dražbi. V tej dobi je res prišlo največ bikov na Gorenjsko in to radi tega, ker so se Gorenjci najbolj zanje potegovali. Prišli so Gorenjci celo v Trebnje na dražbo. Pri dražbi se je pa zamoglo ozirati samo na tistega, kateri je ponudil najvišjo svoto. Dolenjci so se prav malo potrudili, da bi dobili bike plemenjake. Ko je imela biti pred nekaterimi leti dražba bikov v Novem mestu, dobil je glavni odbor jeden dan pred dražbo telegram, da ni upanja, da bi se v Novem mestu oddali biki. Tudi sedaj niso še Dolenjci posebno zavzeti za umno živinorejo. Da se glavni odbor še bolj ozira na Dolenjsko in Notranjsko, kakor na Gorenjsko, spozna lahko sleherni iz sledečih števil: Od leta 1890. ko družba ne oddaja več bikov po dražbi, ampak za polovično ceno glede na glavnemu odboru došle prošnje, je razdelila Gorenjcem 24 bikov, Dolenjcem 29 in Notranjcem tudi 29. Dolenjci sicer niso nemarni v zadevi živinoreje. Razmere dolenjskemu kmetu niso pripuščale, da bi se tako brigal za živinorejo, kakor Gorenjec. Sedaj ko propada vinarstvo, se tudi po Dolenjskem vedno bolj poprimajo živinoreje in umnega gospodarstva.

(Zvani rodoljub g. I. C. Juvančič), posestnik vinogradov na Bizeljskem in trgovec z vinom v Šiški pri Ljubljani, pokazal je svojo ljubezen do domovine zopet s tem, da je z večjo svoto blagohotno pomagal pri nakupu hotala Klembas v Brežicah za „Narodni dom“.

(Slovenski abiturijenti srednjih šol) bodo imeli letos dijaški sestanek v Zagrebu 15. avgusta.

(Novomeška kmetijska podružnica) želi, da se na Dolenjskem napravijo tri vzrejališča mladih bikov sicer v hlevih barona Berga v Mokronogu za murbodensko pleme, v hlevu deželne kmetijske šole za švitsko pleme in v hlevu dr. Goriana v Ruprčvrhu za oberintalsko pleme. Kmetijska družba naj bi za pleme sposobne bike kupovala od teh posestnikov ter jih za polovico cene oddala po Dolenjskem. Ta plemena bi bila za Dolenjsko primerna. Zlasti bode ugajala murbodenska goved, ker je sivkaste ali pšenične barve in je toraj sedaj po Dolenjskem razširjeni živini najbolj podobna.

(Letna šolska poročila). Letno poročilo (nemško) novonemške gimnazije ima slovenski spis (s slikami) profesorja dr. Marinka: „Božji grob pri Grmu poleg Novega mesta“, ki je kaj zanimiva razprava. Dijakov je štel ta zavod koncem leta 217. — Letno (13. in 14.) poročilo (slovensko-nemško) deške meščanske šole v Krškem ima spisa: „Zgodovinske črtice nekaterih kranjskih trgov“ (J. Lapajne) in „Črtež skladišča s proračunom“ (J. B.) ter v dodatku „Pregled meteoroloških opazovanj v Krškem“. Učencev je imela ta šola koncem leta 68. — Kaj pregledno je sestavljeno letno poročilo II. mestne petrazredne deške ljudske šole v Ljubljani, ki je pa brez kakage uvodnega spisa.

(Na kmetijski šoli v Grmu) pri Novem mestu je do 20. avgusta rapisanih osem deželnih ustanov.

(V Novem mestu) se je ustanovil pripravljajoči odbor za veliko skupščino slovenske učiteljske „Zaveze“. Častni predsednik temu odboru je ondotni župan Perko.

(Umrl) je v nedeljo v Krškem g. dr. Josip Kersnik, c. kr. okrajni zdravnik. Ranjki je bil brat deželnega poslanca in znanega pisatelja slovenskega g. Janka Kersnika. Po dokončanih študijah je bil nekaj časa zdravnik v Jaski na Hrvatskem, deset let pa že v Krškem. Bil je jako priljubljen zdravnik, ljubezniv mož, značajan narodnjak, podpornik slovenskih društev, več let predsednik čitalnice in občinski odbornik v Krškem.

(V prospeh novega vinogradstva) je pri občnem zboru kranjske kmetijske družbe predlagal gospod dr. Romih, za novo nasajene večje vinograde večja brezobrestna posojila. Naj bi se tudi določilo koliko podpore, oziroma posojila se dovoljuje za 1 m². Glavni odbor naj tudi izposluje, da bi se posojilo takoj izplačalo, ko se je prošnja dovolila, ne še le čez mesece in mesece.

(„Centralna posojilnica slovenska“) s sedežem (začasnim) v Krškem, je z odlokom c. k.

okrožne sodnije v Rudolfovem z dne 16. julija 1895 št. 880 registrovana. V načelstvu (začasnem) so gg. Ivan Lapajne (ravnatelj), dr. Tom. Romih (ravnatelj namestnik), Flor. Rozman, Iv. Rupnik, Fr. Ivanec, odborniki.

(Podpora za vinogradnike). Okrajno glavarstvo v Krškem je objavilo naslednji razglas: Vsled postave z dné 28. marca 1892 leta št. 61 drž. zak. se dovoljuje tistim posestnikom, katerih vinogradi so uničeni od trtne uši in kateri so zaradi trtne uši v začasnih stiski za obnovitev z ameriškimi trtami neobresten predjem v denarjih iz državnega in deželnega zaklada. To se daje s tem pristavkom na znanje, da se morajo dotične prošnje, katere so s prilogami vred nekolikovane najdalje do 15. septembra 1895. leta pri c. kr. okrajnem glavarstvu vložiti, ker se na vse po temu obroku vložene prošnje za delavno dobo leta 1895. ne bi moglo ozirati. Prošnjam je treba priložiti: 1. posestni list; 2. zemljeknjiški izpisek; 3. načrt, kako se bo vršilo delo in prevdarek stroškov. Obrazci za prošnje in za gori omenjeni načrt se dobijo brezplačno pri c. k. okraj. glavarstvu.

(Pedagogičsko društvo v Krškem) je na željo mnogih učiteljev tudi pri občnem zboru dne 31. julija sklenilo, da bode letos še v Novem mestu zborovalo, takrat, ko se ondi snide učiteljska „Zaveza“. Želeli je le še to, da bi to društvo svoje slovstveno delovanje nadaljevalo in da bi tudi „Zavezo“ z letnimi doneski podpiralo, kakor to storé druga učiteljska društva. — Isti dan je bil izvrsten učiteljski koncert pod vodstvom gosp. učitelja Potrebina.

(Vipavska železnica) je zagotovljena, vsaj sedanji voditelj trgovskega ministerstva jo je obljubil goriškim poslancem, ker se je bil svoje dni kot uradnik tega ministerstva prepričal o potrebi in lehkosti izpeljivosti te proge.

(Drago sadje) bode letos, ker ga namreč nič ni, ne marelic, ne breskav, ne jabolk, ne hrušk. — Ljudje v Posavji tudi tožijo, da je letos krompir slab, da ga črvi zelo razjedajo. Žita pa itak ni skoro nič. Slaba kaže.

(Kako pravičen je koroški deželni šolski svet!) Iz Velikovca se poroča: Gradnja slovenske šole družbe sv. Cirila in Metoda ob Velikovcu čvrsto napreduje. Kajpak nova šola bode naše nasprotnike v oči! Da bi zmanjšali njen vpliv, hotel je tukajšnji mestni šolski svet vpeljati na mestni šoli slovenski pouk! Gospoda nemško-nacionalna sama je s tem jasno pripoznala nujno potrebo slovenske šole v tem okraju! Pa naš slavni deželni šolski svet ukrenil je drugače in zapovedal, da se na velikovških šolah ne sme vpeljati slovenski pouk, ker se mora „varovati nemški značaj velikovške šole!“ Glavna naloga našim šolam je potemtakem, da imajo „nemški značaj“. Ali vstrežajo šole dejanjskim potrebam, ki jih pripoznavajo najhujši nasprotniki naši sami, ali se deca čemu priučijo, vse to je tej gospodi — deveta briga. Da le imajo in varujejo tisti slavni nemški značaj, pa mislijo, da so izpolnili svojo nalogo! — Še o drugih gosposkah na Slovenskem se nam poroča, kako bi radi tu in tam, tej in oni šoli pritislili „nemški značaj“.

(Na Koroškem) so začeli tudi pri nastavljenju duhovnikov Madjare posnemati: V slovensko faro Pliberk so poslali nemškega kaplana in v slovensko faro Št. Jurij pod Dobračem nemškega provizorja. Ubogi koroški Slovenci!

(Družba sv. Mohorja). I. Letošnje družbine knjige so do malega končane, le tiskanje zadnjih dveh in vezanje bo še nekaj časa trpelo. Iz imenika vidimo, da šteje družba sv. Mohorja letos 72.097 udov, torej se je njih število povišalo za 6145 proti lanskemu letu. Posamezne škofije izkazujejo to-le število: 1.) Goriška 7244. 2.) Krška 5562. 3.) Lavantinska 23.976. 4.) Ljubljanska 29.066. 5.) Tržaška 3423. 6.) Sekovska 430. 7.) Somboteljska 312. 8.) Zagrebška 543. 9.) Senjska 193. 10.) Poreška 110. 11.) Videmska 157. 12.) Razni kraji 309. 13.) Amerika 555. 14.) Afrika 207 udov. Družbi nov pridobljen kraj je Afrika, kjer jih je goreč frančiškanski duhovnik v Aleksandriji, ki oskrbuje dušno pastirstvo med tamošnjimi Slovenci, že prvo leto nad 200 udov pridobil. Slava in zahvala njemu in udom! To je pač dokaz, da je vera tudi národnosti najboljša oskrbovalka.

(Goriški deželni glavar grof. Fran Coronini) je odložil svoj državnozborni mandat in se odrekel sploh vsemu političnemu delovanju. Povod temu je, da je grof Fran Coronini prišel s svojim klubom v navskrižje. Grof Coronini je kot glavar slovensko-italijanske kronovine in poslanec tudi slovenskih volilcev hotel povsem korektno ravnati in glasovati za celjsko gimnazijo, kar so mu pa njegovi tovariši, sovražniki Slovencev, zelo zamerili. — Na Goriškem bodo mu težko našli pravega naslednika. — Za goriški in tirolski deželni zbor so nove volitve že razpisane, za druge deželne zbornice se bodo razpisale enkrat na jesen,

(Iz Novakov na Goriškem.) Dne 27. julija. Uprav sedaj vrši se po naših hribih in dolinah košnja, in spravljane sena. Kosci in grabljivke se kaj odlikujejo po svojem petju in ukanju. Toda to bi že bilo, da nimajo ti vselej seboj tudi nekoga, ki zna nategovati „meh“, potem se pleše, pije in nori celo noč. Seveda tudi gospodar ni med zadnjimi. V nedeljo večer 21. t. m. so pijani fantje iz Leskovec divjali po Davči kakor zveri, da človek in druge stvari niso bile varne pred njimi. Poruvali so grajo krog hiše posestnika „Vrhovca“ v Davči, gospodar prišel jih je mirit, pri tem pa so ga pretepli, ter mu zdrobili roko, da sedaj trpi velike bolečine. V četrtek zjutraj peljali so žandarji pet teh „mojstrov“ v zapor. Pač je lepo slišati od teh junakov, ki vse kar čez teden zaslužijo, v nedeljo in po noči snedo. Pa Bog! ko bi še dosti bilo! Le tako naprej!!

(Vzajemnost med isterskimi Slovani), ljubezen in prijateljstvo v Istri je tako velika, da to hrvaški list očitno hvali, in priporoča Hrvatom zlasti čitanje slovenske besede, rekoč: „Sve Hrvate molimo i pozivamo, neka čitanju slovenske knjige i novine, neka prate njihova politička i kulturna nastojanja, nekakih pomažu i moralno i materijalno, jer sve, što smo učinili smo i sebi“. Baš tako govori gotovo tudi isterski Slovenci, in bi morali ponavljati vsi Slovenci nasproti vsem Hrvatom.

(Cesarjev rešitelj.) V starosti 83 let je ono soboto umrl v Solnogradu general Maks grof O'Donnell. Pokojnik je bil cesarjev pobočnik in 13. februarja 1853. l. na Dunaju rešil svetlega vladarja gotove smrti. O'Donnell je bil takrat po višan v grofovski stan, cesarjeva mati, nadvojvodinja Sofija, pa mu je podarila krasen prstan, v katerem je okovanih nekaj cesarjevih las in ki ima napis „Bog ti povrni!“

Druge avstrijske novice.

(Presvetli cesar) je Hrvatom obljubil, da v jeseni obišče Zagreb. To je vse Hrvate silno razveselilo, da bodo mogli zopet enkrat v svojem kraljevem mestu preljubljenega kralja pozdraviti.

(Nj. Vel. cesar v Londonu.) Londonska „Allg. Correspondenz“ poroča: Cesar Fran Josip, pride dne 25. avgusta t. l. v London, kjer bode stanoval v hotelu Albemarle Piccadilly. Ostane v Londonu samo nekoliko dni. Ta obisk bode popolnoma privatnega značaja

(Državnega zbora) gospodarska zbornica je rešila državni proračun. Pri generalni razpravi je dr. Unger v imeni levice izrekel obžalovanje, da se je celjska postavka postavila v proračun. V imeni desnice je grof Fran Falkenhayn izjavil, da se nikakor ne strinja s tem ugovorom. Na podstavi svojih principov izjavlja desnica, da zmatra ugoditev potrebam slovenskega naroda za opravičeno.

(Skupno potovanje na narodopisno razstavo v Prago.) V Ljubljani se je zasnova odbor pod predsedstvom ravnatelja in deželnega poslanca Ivana Hribarja, kojemu je namen, prirediti skupni vseslovenski obisk narodpisne razstave češkoslovenske. Udeleženci se odpeljejo v Prago dne 1. septembra s poštnim vlakom, ki odhaja iz Trsta ob 9.55 dopoldne, iz Ljubljane 2.52 popoldne itd. itd. ter dospe na Dunaj ob 6. uri 50 min. zjutraj. Vožni stroški iz Ljubljane v Prago in nazaj bodo znašali 44 gld. 38 nvč. v II. razredu, 27 gld. 84 nvč. v III. razredu. V Pragi se preskrbe cena stanovanja, tako, da bode — kdor se hoče voziti v tretjem razredu

lahko izhajal s 50 gld. Vsa pojasnila bode rad dajal odbor.

(Iz južno-hrvatskih toplic in letovišč) se nam poroča, da so vedno bolj in bolj obiskane, n. pr. nove morske toplice v Cerkvenci južno od Reke ali letovišče na Fužinah pri Reki, kjer je zlasti ugodno zračje za bolnike na pljučah, katerim ugajajo ondodni gozdi lepe jelovine.

(Shod nemadarskih narodnostij.) Dne 20. avgusta snide se v Budimpešti shod nemadarskih narodnostij. Na ta shod pridejo Slovani in Rumuni. Nemci se ga seveda ne udeležijo, ker nečejo vzajemno postopati s Slovani.

Ogled po širnem svetu.

(Francosko-ruska zveza.) Strah za Nemce in Angleže je francosko-ruska zveza. Dolgo so se tolažili s tem, da take zveze ni, in da bi samodržec ruski se nikdar ne zavezal z republikansko Francijo. Ko sta pa v francoski zbornici dva ministra spregovorila o taki zvezi, ni bilo nobene dvombe več, temveč je le še bilo vprašanje, kaj da določa. To so povedali ameriški listi, namreč, da se bosta Rus in Francoz skupno branila vseh napadov, ker hočeta Evropi mir ohraniti.

(Ustaja v Makedoniji) je jako resna, to priznavajo celo iz Carigrada. Ustašev je celo po turških poročilih več stotin, in imajo dobro vojaški izurjeno vodstvo. Oboroženi so z Martinijevimi puškami. Bilo je zadnji čas več bojev.

(Amerikanski Slovenci.) Na praznik sv. Cirila in Metoda in naslednje dneve so se zbrali v Toweru odposlanci raznih slovenskih društev v Ameriki, da krepko vrde svojo „Jednoto“ t. j. skupno društvo za vse v Ameriki živeče Slovence, kot vidni znak, da tudi Slovenci v Ameriki živé kot poseben katoliški in slovenski narod. Program temu zborovanju je bil zelo obširen ter se izvrševal štiri dni. Vsak dan so se zbrali v cerkvi pri sv. maši in slovenski pridigi, potem pa so se razgovarjali, kako vrediti podpore za društvene, da bi jim bilo boljše zagotovljeno ugodno gmetno stanje.

(Ustaja na zahodno-indijskem otoku Kuba.) Španjci imajo smolo. Vse polno vojakov — do 40.000 mož — so že poslali na Kubo, stopil jim je na čelo jeden najboljših španskih generalov, Martinez Campos, in vender jim ni mogoče udušiti ustaje.

Dopisi.

Iz Petrovč. Razburjenost, ki se je polastila vsled dopisa iz Petrovč v „Slov. Gospodarju“ in „Domovini“ nekaterih naših občinskih odbornikov, je pač najboljši dokaz, da je dopisnik pravo zadel ter segel v sršenovo gnezdo. Pri zadnji odborovi seji, v kateri se je morala voliti reklamacijska komisija, se je tisti dopis glasno prebral. Ko bralec konča, nastane neka tihota, na to mrmranje in ropot, zabavljanje in ugibanje, kdo da bi bil to pisal in na to sklep: — tisti, ki se je predrznil to pisati mora priti pred protnike! Tako jo je namreč stuhtala modra glavica Karlnova. Žalibog, da tudi nekateri narodni odborniki niso takoj spoznali, da je bil cel prizor umetno napravljen od nekoga, kateri sedaj na vse kriplje vpije v gostilnah po Žalcu, da se je s tem dopisom žalila čast vseh odbornikov in da se ne sme nehati s tožbo, dokler se ne bo spričal pisatelj in zdihoval v težki ječi (?)! Može ne dajte se mu vjeti v njegove zanjke! Ne, tak človek, kateri dela v petrovški občini razpor, mora se povsod odstraniti! Kdo pa je drugi kriv, da se je volitev tako dolgo zavlekla in da se še sedaj ne ve, kedaj da bode nova volitev, kakor Karlnova samovolja! Ali ni postava jasna ko beli dan, da se mora voliti reklamacijska komisija, katera mora rešiti reklamacije? Karl zakaj pa takrat nisi pokazal svoje modre glavice?!

In nadalje, kje pa stoji v tistem dopisu, da so vsi dosedanji odborniki pijanci? v tistem dopisu zapisane so le te besede: „pri prihodnjih volitvah volite moše značajne (ne pa pijance) ...“ Kje stoji tukaj, da so vsi odborniki pijanci? kaj takega si je mogla zmisлити le modra glavica Karlnova, kateri pri drugih vidi pezdor, pri sebi pa ne bruna. In zakaj tako dela? To sam naj-

boljše ve. Zato moše petrovške občine, ne dajte se zmotiti od onih, ki trobijo v nemčurski rog! Ali že ne vriskajo vrabci po Petrovčah, da je tukaj veliko gnjilega, ali že ni pred tremi meseci prinesla „Domovina“ novico, da bode prihodnji župan petrovški nemčur? Ali bi bilo to prav? Ne to bi bila sramota za nas, da bi se tujci šopirili tam, kjer že od nekdaj prebiva naš rod! In zato, da bode zmaga naša, da dobimo narodnega poštenega župana, kateri bode ob enem dober gospodar, zato se združite moše! kajti v združenju je moč in zmaga bo gotova! Udeležite se pa tudi v polnem številu volilnega shoda dne v nedeljo popoldne 25. avgusta kjer se vam bode cela stvar še bolj pojasnila! Tedaj na svidenje!

Od sv. Tomaža pri Vojniku. Naši Posilinemci morajo prenašati bolečino za bolečino, nikoli jim ne dajo ti preklicani Slovenci miru. Vedno rogovilijo, kot da bi jih kdo bil naprosil. Zares, nehvaležnost je plačilo tega sveta! Koliko dobrega so jim že naredili; tako n. pr. jih vsako jutro zbudi iz sladkega spanja prijetna pasja godba. Ker vedó, da imajo Slovenci dosti opravkov, so iz gole požrtvovalnosti sami prevzeli oskrbovanje občinskih zadev ter nobenega Slovence ne silijo, da bi prevzel kakšen občinski mandat. Našteli bi še lahko mnogo drugih dobrot, pa to naj zadostuje. In v zahvalo za vse to priredé ti nehvaležneži meni nič tebi nič prav tik Vojnika prav veliko veselico, kar jih pri tem najbolj ježi je, da je bila veselica tako mnogoštevilno obiskana ter da se je tako lepo in mirno vršila. Pri njih seveda to ni mogoče. Kot pravi potomci starih Germanov se morajo pri vsaki priliki prepirati. Pred kratkim, dne 14. julija so imeli n. pr. pri mlademu Vrečerju shod, pri katerem so protestovali proti ustanovitvi slovenske gimnazije v Celju. Skraja je šlo vse prav gladko; toda kmalu so se začeli prepirati in ne dolgo potem so posadili mladega Zottelna na zrak, da bi si tam svojo prevročo kri nekoliko ohladil; da tudi njegov skrbni oče je že začel s palico pod mizo mahati in ne vem, kaj bi se bilo vse zgodilo, ko bi ne bilo vmes nekoliko bolj treznih mož.

Kakor povsod se je tudi pri nas praznik sv. Cirila in Metoda dostojno slavil. V predvečer si povsod videl velike kresove, kar našim Nemcem seveda ni bilo po volji. V bodoče si naj oči zavežejo pa bode vse v redu.

Kmalu potem so jim Slovenci zopet naredili v nebo vpijočo krivico. Od veselja, da se je skromna zahteva naša glede celjske gimnazije v državnem zboru vsprejela, so to zmago s pokanjem topičev slavili. Mej drugim se je tudi streljalo pri cerkvi M. B. Zares velika predrznost. Ves prepaden in prestrašen začel je g. Zottel teči proti omenjenemu kraju. Kakor vedno ga je tudi tedaj spremljal njegov zvesti oproda Tincitanci. Ko sem videl imenovana dva gospoda teči, sem se nehote spomnil slavnega Don Quijota in njegovega sluga Sancho Panse. Pa je bilo tudi smešno gledati, kako je trebušast gospod v breg sopihal in kako mu je njegov spremljevalec lahkim korakom sledil. Po našem mnenju so take telesne vaje pač za mladino, nikakor pa ne za nj. Žal bi nam bilo, če bi ga naduha prerano spravila pod grudo. Da bi se mu vsled streljanja šipe razdrobile, se mu pa ni treba bati. Dan pozneje kakor v Vojniku dne 15. julija, so imeli tudi celjski Nemci svoj proti slovenski gimnaziji naperjen shod. Glavni govornik je bil naš „retorik“ deželni poslanec Wokaun. Njegov dolgi govor je pač vse navzoče, posebno pa naše vojniške „purgarje“ do solz ganil. Pa so se zares možko držali. Kaj še je vse Vojniku obetalo, če dovolé, da se tam osnuje slovenska gimnazija. Dovolili bi nižjo nemško realko, železnično zvezo s Celjem, trg bi se povzdignil v mesto itd. (glej poročilo v „Tagesposti“ št. 195. dne 17. jul.) Kaj se jim je še vse obljubilo, razodela mi je v spanju prijazna Vila. Čujte in strmite! Vojnik bi postal republika s svojim ministerstvom. Ministerske sedeže bi dobili tukajšnji velikonemški veljaki. Ministerski predsednik bi bil postal gotovo g. Jošt, naučni minister g. Zottel, poljedeljski g. Pincl, trgovinski oni vojniški gostilničar, ki kruh v Celju kupuje, dasi imamo tudi tukaj dva peka, minister za notranje reči bi postal g. Aschmann, „polizeiminister“ končno bi bil g. Kokot. Žovnek

Nac pa bi jim bil železnico postavil. Kako bi to bilo lepo! In vse to so pogumni Vojničani odbili. Pa zakaj? — Ker jim tega nihče ni obljubil, ker je vse to menda izrodek bujne domišljije poslančeve. Pa bodimo resni! Zasluži mož, ki take bedastoče govori, ki hoče svojim volilcem tako gorostasne reči natvezati, zasluži tak mož vaše zaupanje, zasluži on, da še v bodoče zastopa vaše zadeve v deželnem zboru? Stokrat ne! Skoraj ne vem, so li možje večega pomilovanja vredni, ki takšnega poslanca volijo, ali poslanec, ki take neumnosti kvasi.

K sklepu še jedno besedo za naše slovenske stariše. Znano je, da se morda že v kratkem osnuje nemška šola v Vojniku (četudi imamo že štirirazrednico, v kateri se več ko dovelj nemški podučuje). Pa nič bi ne rekli, ko bi imeli vsaj dosti nemških otrok. Pa kaj še! Radi tega se je začela prava gonja na slovenske otroke. Obľubuje se jim hrana, obleka in marsikaka druga dobrota. Posebno se za to trudi nekdo, ki smo ga že danes dvakrat imenovali. Vsled tega vas prosim, slovenski stariši, ki vam je naš slovenski jezik mil in drag, ne dajte se premotiti, bodite neomahljivi, zapeljivca pa, ki vas hoče preslepiti izženite iz hiše. S tem boste pokazali, da je Vojnik slovensk, nemška šola bo morala se zapreti, vam pa ne bode treba dvojnega davka plačevati. Opozarjam pa tudi druge odločilne kroge, da naj gledajo takim zapeljivcem na prste ter jih ostro primejo postavnim potom.

Iz Hude luknje. Veselica v nadv. Ivanovi votlini dne 21. julija t. l. obnesla se je vsestransko zelo povoljno. Razven mnogih gostov iz Celja, Vojnika, Žalca, Vranskega, Braslovč, Šoštanja, Velenja in Slov. gradca opazili smo i lepo število razumništva iz dobrnskih toplic. Priprave in olpšave svedočile so o vstrajni marljivosti lastnika jame g. Ivana Vivod, ki pa je tudi vse žrtvoval, da bi pokazal, koliko dobra volja premora.

Pri otvoritvi jame pozdravila je izborna godba iz vojniške okolice mnogobrojne goste z mogočnim „Naprej“. Po pregledu votline oglasili so se vojniški tamburaši pod vodstvom g. učitelja Žmavca. Vse točke izvajali so precizno, tako, da jim je na takem uspehu pri samo par-mesečni vaji le srčno čestitati. Želi so po vsakem komadu burno odobravanje. Istotako tudi moški in mešani pevski zbor iz Šaleške doline. Ednajst mož broječa godba iz vojniške okolice je svojo nalogo tudi prav imenitno izvedla in se ji je posebno pri „Venčku slovanskih pesnij“ živahno ploskalo. Pozno v noč poslovili so se od nas dragi gostje.

Formelni zaključek slavnosti pa je bil v Velenji v Skazovi gostilni, kjer so gg. tamburaši in pevci še enkrat želi zaslužen pohvalo. Mnogo navdušenja je tukaj vzbudila deklamacija o porušenih Ljubljani, ktero je 10 letna hčerka gosp. prof. Kosi tako milo in dovršeno predavala, da so mnogim solze igrale v očeh. Gospod zdravnik Skubic pa je zatem pobiral darove za Ljubljano. Predsednik „Triglava“ gospod Vrstovšek spominjal se je v kratkem govoru cele veselice v nadv. Ivanovi votlini in povdarjal, da smo lahko ponosni, da je ta krasna jama last zavednega narodnega moža; navduševal je nadalje prisotno mladino za ljubezen do svojega naroda in napil gg. tamburašev z navedenjem, da je Velenje isti večer prvokrat poslušalo mile glasove tamburic.

Teškim srcem smo se ločili od gg. tamburašev in pevcev ter imeli pri slovesu vsi le ene želje: Na zopetno svidenje v nadv. Ivanovi votlini dne 11. in 25. avgusta t. l.

Sv. Andraž v Slov. gor. Pri nas začelo se je v zadnjih letih precej živahno društveno življenje. Razen bralnega društva, katero goji zraven čitanja časopisov in knjig tudi slovensko pesem, ter se je v to svrhu ustanovil mešani in možki zbor, ter priredi na leto dve veselici, pridružili so se lani še dosluženi vojaki s svojo veselico, katera se bo letos zopet ponovila.

Malokomu pa utegne biti znano, da biva v tej župniji in okolici tudi precej izvrstnih čebelarjev, kateri gojijo to koristno in zabavno stroko kmetijstva po vseh pravilih umetnega čebelarstva. Omeniti nam je v prvi vrsti gg. Jurančica in Fr. Čučka. Ta dva vneta z dušo in telom za čebelorejo, hočeta to lepo stroko tudi dalje po okolici razširiti, ter sta sklicala v ta namen

I. Čebelarški shod k Sv. Andražu, kateri se je vršil v četrtek 11. p. m.

Razen prejšnjega števila domačih čebelarjev, ter gg. učiteljev in pevcev, udeležila sta se tega shoda še dva čebelarja od Sv. Urbana, dva od Sv. Jurija ob Ščavnici in eden od Sv. Boltenka. Pa tudi matic nismo smeli pogrešati, se samo ob sebi razume.

Najprej pogledali ste se uzorni čebelarji gg. Jurančica in Čučka, kjer smo si pri prvem ogledali prav lepo urejene panje s premakljivimi satniki po Dzierzonovem sistemu z laticami; pri drugem pa s Berlepschovimi premakljivimi okviri s posebnim mednim oddelkom.

Na to podali smo se v gostilno g. Toša, kjer se je vršil v lepo okinčani sobi slavnostni del. Po odpetem mešanem zboru „Avstrija moja“, pozdravil je vse navzoče g. Fr. Čuček s pristrnimi besedami, ter klical vsem dobro došli. Ko so pevci odpeli še po eden možki in mešani zbor, povzame besedo slavnostni govornik, g. Jurančič. Možu, vnetemu za to lepo stroko stale so solze v očeh, ko je opisoval delavnost teh malih živalic, ter z lepimi besedami opisoval namen današnjega shoda, ter spodbujal navzoče poprijeti se te lepe stroke.

Ko so odpeli pevci še nekaj mešanih in možkih zborov končal se je slavnostni del in pričela se je prosta zabava, pri kateri smo slišali še več navdušenih napitnic, ter se je tudi sklenilo, ob določenem času sklicati II. shod, kateri naj določi, bo li ostalo pri samih shodih, ali naj se napravi čebelarško-sadjerejsko društvo.

Omenim naj tukaj še, da je izumil in napravil učitelj g. Čeh za ta shod slovenski čebelarški grb, v katerem vidimo v modrem polju in rudečem okvirju bele štiri R, namesto kot v nemškem štiri E, kateri značijo: resno, redno, radostno, različno. Kolikor mi je znano, še enacega nimamo, zategadelj lahko pri tem ostane nemo. Štirje R razvrsteni so, kot kaže pride-jana slika.

Dolgo smo se še razveseljevali, k čemur je mnogo pripomogel domači pevski zbor in razšli smo se z iskreno željo: na mnogobrojno svidenje pri drugem bučelarskem shodu!

Iz Ljutomera. Nemška šola v Ljutomeru „slovi“ bajé, kakor mi je pripovedoval nek prijatelj, po vsej Avstriji radi svojega „izvrstnega“ učitelja in pedagoga. Ravno sedaj so zgotovili na novem nemškem šolskem poslopju, katero je postavil nemški „šulferajn“ s pomočjo štajerske in ljutomerske hranilnice, napis „Deutsche Volksschule“. A kakošna „Deutsche Volksschule“ je to? V tej šoli najdete nad 60 otrok; na jedni roki pa lahko preštejete nemške, vsi ostali pa so pravih slovenskih sinov sini in hčere. Sicer je g. okrajni nadzornik o priliki obiskovanja te šole se odločno izrazil, da je v tej šoli le 35 otrok, ki zamorejo slediti pouku in ki samo na pol razumejo, kaj jim tevtoburški učitelj Dernjač ali po njegovem pravopisu Dernjatsch, doma iz Spodnje Polskave — bojda mora biti ta kraj kje na Pruskem, ne vem, ker nisem profesor geografije — v šoli pripoveduje. Po postavi mora pa imeti šola 40 otrok tukaj torej 40 nemških in ker jih tukaj toliko ni, je torej protipestavna. Iz svojih rokavov pa jih tudi ne morejo kar meni in tebi nič natrositi. — Vprašali se boste, kaj počenja druga polovica otrok v šoli? Ker nič ne razumejo, gledajo svojega učitelja debelo kakor krava novo leso, mislijo si, da jim pravi kaj latinskega, večkrat tudi kaj kineškega, vganjajo razne burke, tako, da mora učitelj večkrat segniti po palico, šepetajo, da mimogredoči mislijo, da je tukaj že judovska šola — šolske maše pridno zanemarjajo, kadar se jim, osobito njihovemu učitelju ne poljubi pa ostanejo doma; to je verska vzgoja —, kar med poukom se zalagajo s kruhom, da se človek mora bati, da se zdaj in zdaj kateri ne zadavi, večkrat se tudi prigodi, ko se dva prav dobro ne razumeta, da si skočita jeden drugemu v lase, saj je to, seveda, našemu učitelju deveta briga. Tako se tedaj vzgojuje mladina v tej šoli.

Ko sem srečal neko deklico, katera me je pozdravila „Küssjant“, vprašal sem jo, v katero šolo da zahaja. Odgovorila mi je, v nemško. Vprašam jo dalje: „Od kod si doma?“ V odgovor dobim: „Iz Stročje vasi“. „Zakaj pa ne po-

zdraviš slovenski, ko znaš tako lepo slovenski govoriti“ bilo je nadaljno moje vprašanje. Ona mi odgovori: „G. učitelj so nam ostro zapovedali, da smemo le nemški „Küssjant“ in „Gelobt sei Jesus Christus“ pozdravljati. Torej slovenski ne smejo pozdravljati.

Da pa boste razvideli, kateri stariši vzgajajo oziroma pustijo na ta način vzgajati svoje otroke, hočem vam danes samo nekaterih imena navesti, ki vam pa naj ne bodo v primer temveč v strašilo. V Ljutomeru so sledeči, seveda sami slovenski odpadniki, sedaj nemčurčki: Vrbnik (posestnik), Sunko, Prager (pek), Mord (sodar), Dernjač (učitelj), Kolar (žandarski vodja), Praunseis (uradnik), Steiner (železniški strežaj), Flik (uradnik), Vihar (klobučarica), Strmec (birič), Prevalil (zasebnica), Sideritsch ali slovenski Zidarič (krčmar na starem trgu), Kornpihl (ajhmojster), Bukovec Rafael (mizar), krojač Toriser, Murat Fran (kmet), čevljar Trnek, poštnarjev hlapec Merič, vrvar Kendjer i. t. d.

Ker niso našli v Ljutomeru dovolj otrok, vzeli so nekateri možiceljni na svoje rame mreže, nadevali v svoje žepe četrtake in halo na lov v slovenske vasi. Romali so in kupovali tako rekoč za judeževe groše deco, katero so gna i potem v svojo nemško šolo. Nekateri slovenski posestniki dali so se res preslepiti ter so dali svoje otroke v to šolo, sebi in še v mnogo več-jej meri svojim otrokom v veliko pogubo in škodo. Nekaterim so se že za par dnij oči odprle in dovedli so svoje nazaj v slovensko šolo; a $\frac{2}{3}$ še dandanes ni prišla do tega, da ne vlivajo v nemški šoli kar s strahtarjem v glavo. Tudi te stariše morate spoznati, evo jih nekoliko: Iz Stročje vasi: Kubni, Dijak, Robinščak in Petrovič; iz Radomerščaka: Kralj; iz Kamenščaka: Slavinec in Semenič; iz Babinec: Brunčič; iz Rinčeto-ve grabe: Robinščak in Pukšič; iz Slamnjaka: Majcen, Trstenjak, Rola in Vrhovnik i. t. d.

Največ zaslug si je baje pridobil za to šolo oče — a pardon, ni še oženjen — poštnar Mavrič, doma iz Mekotnjaka, $\frac{1}{4}$ ure od Ljutomera v ljutomerskih gorica. To vam je pragermanski možicelj, dolg in suh, da bi ga že davno veter odnesel, ko bi ne hodil tako sključeno; gotovo je moral svoje dni nositi že mnogo bremen na svojem hrbtu. Ta je bil smelo rečeno tako rekoč oče tej šoli. Kmalu je seveda dobil svojih prijateljev in tako se je dal voliti dr. Rossitsch načelnikom nemškega krajnega šolskega sveta za to šolo, katere novo poslopje je — samo stranski omenjeno — sezidano na istem prostoru, kateri se je prej rabil za živinske sejme. Prostor za živinske sejme je pa zdaj prav tik nemške šole. Bodo ti očetje že vedeli zakaj! Da govorimo dalje o načelniku dr. Rossitsch-u in njegovej dolgej sivej bradi, moram vam povedati, da se je skregal s temi gospodi ter prinesel nekega lepega dne v občinsko pisarno vse akte nemškega krajnega šolskega sveta, vrgel jih tam na mizo ter rekel tem gospodičem: „Jetzt könnt's mia aber gerna hab'n“. In zakaj je odložil načelnništvo? Denar je pošel za daljno zidanje njihove šole, sam je že par svojih petdesetakov poleg „zabiksal“ in ker mu jih nihče ne vrne, pokazal jim je zobe ter vrgel vse iz rok. In slavna nemška šola pogreša že več ko mesec dnij svojega načelnika. Ni pa vrgel ta mož samo načelnništva od sebe temveč izstopil je tudi popolnoma iz kraj. šol. sveta in na njegovo mesto bil je izvoljen „cvergl“ Hönigmann, ki bo baje z metrom meril tiste petdesetake, katere jim bode pošiljal nemški „šulferajn“.

Toliko vam povem za danes, da ne boste jeseni dali svojih otrok v to nemško šolo temveč v krasno slovensko.

Murski.

Sedanji položaj v Ljubljani. Zadovoljno zre potnikovo oko na ruševine naše stolice, videče, kako srečno se lečijo rane, vsekane v oni zlobni noči, in neko tiho veselje ga navdušuje, da še ni odpel zadnji zvon ponesrečenemu mestu, marveč, da se bo radost vrnila v staro svoje domovje. Ako smo bili prej ponosni na svojo „belo Ljubljano“, koliko bolj smemo biti zdaj ko se bo res na novo pobeljena, na novo okrašena dvignila v vsej svoji krasoti! Marljive roke in urno delo navdajajo nas z upom, da se bodo v ne dolgem času mogli odstraniti vsi drogi in

tramovi, ki nas tako britko spominjajo na prve tedne po veliki noči.

In res! tako zvane „obkoljene“ Ljubljane, kot se je z vso gotovostjo smela imenovati v prvem času, ni več; razun Špitalskih ulic, kjer mnogi drogi še vedno ovirajo i osobni promet, in pa nekaterih starih, mogočnih stavb ni več videti toliko podprtih poslopij; bodi si, da so jih zaradi varnosti morali podreti, ali pa so jih že prenovili in zvezali z železjem. In če pride popotnik v Ljubljano, ki je preje ni videl, ter si jo ogleda le na zunanje, nikdar ne slutiti, kaka velikanska škoda je sledila oni nesreči. Vseh do cela podrtih hiš v mestu samem bo sedaj okoli dvajset do trideset; sicer se pa tudi od te strani čujejo pritožbe, da so gospodarji s podiranjem le prepočasni. Marsikateri si pač misli: če dobim izdatno podporo, poderem svojo hišo in zidam novo, ako pa ne ustrežejo moji prošnji, zakrпам in prenovim staro. Žali Bog, da nimajo ravno mnogo upanja na prav izdatno podporo, kar kaže statistika o prošnjah, ki so se vložile bodi si za nevračljivo, bodi si za brezobrestno posojilo. Prošenj je namreč došlo okoli 850, med temi presegajo prošnje za brezobrestno posojilo dvakrat znesek, ki ga je vlada dovolila, a prošnje za nevračljivo podporo celo trikrat. Primerno malo prošenj se je vložilo za 3%, obrestno posojilo, kar se mi pa jako umevno zdi, uvažuje, da, če vzame posestnik 100.000 gld. tacega posojila, ter ga sam naloži po 4%, mu nese na leto majhno svoto 1000 gld. čistega dobička. — Najžalnejši utis napravita na tujca cerkvi pri sv. Jakobu in v Trnovem. Poškodovane so bile sicer tudi druge cerkve, več ali manj, vendar so še toliko trdne ostale, da zvonikov ni bilo treba podreti, kar se je zgodilo pri obeh gori navedenih cerkvah. In kaj je cerkev, oropana svojega prvega krasa, zvonikov, prepriča se vsakdo, ki stopi na sv. Jakoba trg? Velika lesena ograja obdaja podprto cerkev, ki čaka popravila in podpore; za cerkvijo stoji majhna lesena baraka, v kateri se bere sv. božja služba. O cerkvi sami govoré, da najbrže ne bodo zidali zvonikov v prejšnji velikosti, ker je podstava preslaba, prešibka. Na mestu teh zidali bodo dva manjša zvonika, zato pa postavili v ozadju cerkve jeden mogočen stolp. Sicer je pa vse, menim, le ljudska govorica, ker merodajni krogi o tem načrtu še ne poročajo ničesar. Pri trnovski cerkvi je ravno tako potres zahteval kot žrtev oba zvonika, katera so že odstranili. Tudi frančiškanski samostan in zvonik sta mnogo trpela, in dela ondi sedaj jako mnogo delavcev. Pri šentpeterski cerkvi bodo za časa popraviljanja odstranili ob enem nelepi zid, ki jo obdaja spredaj in tega precej daleč na cesto. — Iz med javnih poslopij naj navedem redutno hišo, ki je od treh strani z mogočnimi drogi podprta, ki pa najbrže ne bo več ostala v lasti dežele, ampak se prodala, ker se ne da ugodno popraviti; tako vsaj je določil deželni zbor. Deželna hiša, tako zvani „lontovž“ se primerno popravi, da se morejo v njej nastaviti različni uradi; deželni dvorec pa se bode podrl do cela, ker se zgradi na njegovem mestu novo poslopje v isti namen, obsegajoče 1700 kvadratnih metrov in sicer za svoto 370.000 gld. Gledališče se tudi še vedno popravlja in beli, snaži; vendar utegne navzlic počasnemu napredovanju pri popraviljanju se sčistiti do četka prihodnje gledališčne sezone, za katero se že jako marljivo vadijo. Muzej se je čisto popravil in so tudi različne slikarije že popolnoma dokončane, akoravno jih je potres precej hudo poškodoval.

Mnogo se poprašuje tudi o ljubljanskem gradu; ali ga bodo popravili in kaznjence zopet nastanili, ali ga pa opustili in ga izročili osodnim udarcem? Poslednje bi bilo sicer za Ljubljano hud udarec, da bi se ta velezanmiva zgradba ne rabila več, vendar čujemo, da se že pošiljajo komisije, ki pregledujejo gradove v Zatičini in v Kostanjevici, akoravno je državni poslanec govoril v državnem zboru za Ljubljano. — Hiša „Glasbene Matice“ se je že izpraznila in so začeli s podiranjem; zadnji del bo kmalu demoli-ran. Začasno je dobilo vodstvo za svojo šolo prostore v Zoisovi hiši na Bregu. Gimnazije pa kljubu temu, da so izrazili tehniki, da je treba vsaj drugo nadstropje podreti, se še nihče ni

dotaknil. Tukaj nastane tudi vprašanje pereče. Kam bodo z mnogimi učenci, ako hočejo odpreti šolo že 18. sept. t. l., kakor poroča letno poročilo?

Stare stavbe in hiše se sedaj ali podirajo do cela ali prenovljajo, krpajo, vežejo ali pa tudi samo pobarvajo, da bodo čedneje izgledale in se razpoke skrile. Da je tako, priča grozni ropot, razbijanje in jednake neprijetnosti mnogih delavcev, katerih že vender, hvala Bogu, dobra polovica je odšla. Med novimi zgradbami pa se posebno odlikuje „Narodni dom“, znamenit ne samo glede lege — obdan od vseh štirih strani od cest — ampak tudi glede stavbe same. Naj si ji tudi mnogo oporekajo, da okraski niso posebno fini, da pročelje ni lepo in to in drugo, vender, smem reči, postane „Narodni dom“ impozantna, znamenita stavba v kras Ljubljani, čast slovenskemu narodu in v spoštovanje tujcem. — Nova pošta tudi vrlo napreduje in jo upajo do zime spraviti pod streho. Do sedaj je temelj dogotovljen, in se poslopje dviga dober meter visoko nad dnem. Tudi nova deželna bolnica, ki je tako velikansko zidana, se bo kmalu izročila svojemu namenu. Mej privatnimi poslopji omenimo novo zgrajeno Zupančičevo hišo poleg muzeja na Tržaški cesti, ki je v tri nadstropja jako okusno s podmoli na oglu stavljena. — Posebno lepo stavbišče pridobilo si bo mesto, ko se odstrani vojaška bolnica, katero so že začeli podirati.

Tudi barake igrajo še vedno znamenito ulogo v Ljubljani. Vender se mogoče že odstranjujejo posebno one, ki so bile ljudem v stanovanje namenjene; tako kaže na marsikaterem kraju zarovana zemlja in krog nje jarek, da se je tu dvigala baraka, katero so bili podrli, ko so se stanovanja popravila. Barake, ki so namenjene za trgovino ali urade, postavijo se tudi za zimo in se v ta namen prevlečejo s pluto, ki drži gorkoto. Mej temi so posebno znamenite nekatere v Zvezdi, dalje ona, ki jo še le gradi dežela v Erjavčevi ulici, kakor tudi nekatera vojaška oskrbovališča na različnih mestih.

Prostodušno, veselo, živahno življenje se je pa, se sme reči, že vrnilo v naše mesto. Res, da imamo še ljudi ki z malim, skritim strahom še vedno trepetajo pred kakimi novimi sunki in drugih hišnih posestnikov, ki s potrtem srcem zrejo na svoj dom, ki ga podirajo, in težko pričakujejo zaželene podpore, vender v obče so se duhovi pomirili, oživeli. Škoda vender, da se jako malo skrbi za njih zabavo in razveseljevanje; tako je na priliko še običajna godba v „Zvezdi“ izostala.

Ljubljana se dviga, in dvigala se bo tem bolj, ko se izvede novi regulacijski načrt, katerega imamo pred seboj. Kako lepa, kako znamenita bo pač, ko se izpelje veliki pas okrog mesta, in po njem konjska železnica, ko se zgradijo nove ceste, in stavijo promet pospešujoči novi mostovi! Mnogo truda, mnogo npora bo traba, da se Ljubljana uredi po novem izvrstnem načrtu, ali prepričanje, da sedé v mestnem svetu odlični, energični, korenjaški možje, goji nam upanje, da dobimo v nekaj letih novo obnovljeno, belo Ljubljano.

Narodno-gospodarske novice.

Kontrola, nadzorstvo pri posojilnicah.

Pri vsakem človeškem delu je treba nadzorstva in pregledstva, osobito pri opraviilih z denarjem. Zato pa postava sama ne dopušča, da bi le ena sama oseba smela denar nabirati in posojevati. Ne samo radi tega, da se delo razdeli med več oseb, marveč radi kontrole, mora biti že v načelstvu več oseb, katere naj druga drugi gleda na prste. Pravilno je pri blagajnicah že to, da ena sama oseba do denarja ne sme priti; blagajniške ključke naj imate pravilno vselej dve osebi, dva odbornika. Če se pa pripeti, da ima zlasti ena oseba v načelstvu ne samo največ dela, ampak tudi največ zaupanja in morda celo največkrat ključke do kase, naj jej drugi odborniki nikar preveč ne zaupajo. Osobito naj predsednik, ki je v prvi vrsti za čast zadruge odgovoren, pogostoma kontrolira blagajnika. Če se pa predsedniku blagajništvo izroči, naj mu zopet

odborniki preveč ne zaupajo. Nezaupnost je najlepša lastnost tistih oseb, katerim so udje izročili vodstvo denarne zadruge.

Ker je pa smatrati načelstvo za eno samo moralno osebo, zato je jako primerno, da ima zadruga še posebno korporacijo, ki je postavljena, da načelstvo nadzoruje. Tako nadzorstvo ima sleherna slovenska posojilnica; če ravno ga združni zakon ne terja. Le nekatere posojilnice imajo samo računskega pregledovalca, kar za male posojilnice tudi zadostuje.

Kakor pravila določujejo, koliko členov naj broji načelstvo; tako naj imajo tudi pravila določilo, koliko udov ima nadzorstvo. To seveda nima toliko dela, kakor načelstvo, a je vender višja oblast, ki ima pravico, vsak čas prepričati se, kako načelstvo, oziroma posamezni odborniki delujejo, in kakošno je stanje posojilnice v splošnih in nadrobnih zadevah. Načelstvo je dolžno, vse knjige in denar, in to, kedar koli se preglednikom zdi primerno pregledati. Pri pregledovanji posojilniškega poslovanja naj bode navzočen vsaj jeden člen načelstva. Kedar so nadzorniki s pregledovanjem gotovi, imajo o tem, če je potrebno, sejo, pri kateri smejo če je treba tudi sami biti, brez katerega načelnika. Rezultat pregledovanja in seje naznanijo načelstvu v roke predsednika. Ako bi bil ta zapleten v kako nepravilnost, izroči se drugemu odborniku. Ako je morda celo skupno načelstvo zapleteno, kaže občni zbor sklicati, ali takoj, če je nevarnost, vzeti vso oblast načelstvu.

V važnih zadevah lahko ravnatelj posojilnice odredi skupno sejo načelstva in nadzorstva.

Ker uživajo posojilnice veliko samoupravnih pravic, zato je občni zbor najvišji posojilniški organ, zadnja inštanca, ako ima sicer posojilnica pravično in pošteno poslovanje. Kako je občnemu zboru postopati, o tem govoré združna pravila. Občni zbor se opira na združni zakon (§§ 27—34).

Pred združno postavo od l. 1873 niso uživale avstrijske denarne zadruge toliko svobode in niso imele toliko avtonomije, kakor dandanes. Dobro se še spominjamo, koliko so se morale tiste posojilnice — vsaj jih je bilo malo — katere so bile osnovane pred to postavo, boriti z uradnimi, osobito z davčnimi uradniki. Zadržna postava pa, na podlagi katere so osnovane in se snujejo sedaj naše posojilnice, dovoljuje jim v okviru svojem dokaj svobodnega gibanja. Tako n. pr. ni treba nijednemu državnemu organu naznanjevati niti prvega občnega zbora niti rednih letnih velikih skupščin. Tudi ni treba, kakor je to pri društvih običajno, političkim gospo-skam priobčevati izvoljenih upravnikov, t. j. načelnikov in nadzornikov. Radi tega okrajna glavarstva, oz. magistrati niti ne pošiljajo k zborom posojilniškim svojih komisarjev, ker niso v to niti poklicani niti opravičeni. Ker uživajo posojilnice toliko svobode, treba je skrbeti, da one te svobode ne zlorabijo. To se do zdaj tudi ni zgodilo. Sicer je v združnem zakonu samem že dokaj preskrbljeno, da upravniki posojilnic niso brez nadzorstva. 1. Ni nikjer uprava posojilnice jedni sami osebi izročena, marveč ima iz najmanj 3 oseb sestavljeno načelstvo in za njeno nadzorstvo najmanj eno osebo; toda navadno so trije pregledniki. 2. Ima občni zbor največjo pravico, razsojevati o pravilnosti uprave in predloženih računov. 3. Morajo se vsakoletni računi pošiljati v pregled državnim organom; političnim gospo-skam (okrajnim glavarstvom kot davčnim uradom, deželnim vladam, davkarijam) — običajno se tudi pošiljajo: deželnim sodiščem, kupčijskim zbornicam, deželnim odborom, časnikom i. t. d.

Pri vsem tem se še mora reči, da imajo posojilnice, katere razpolagajo z velikimi denarnimi svotami, vender več svobode, kakor naše občine, o katerih se tako rado pravi, da so avtonomne. To so sprevideli tudi največji prijatelji avstrijskih denarnih zadrug, namreč predsedniki zvez nemških, čeških in slovenskih posojilnic, ki so vsi trije tudi državni poslanci. Ti so v državnem zboru predlagali, ko so slišali, da je včasih katera posojilnica zaupanje zlorabila, da vpelje država obligatorično nadzorovanje, vender s tem dostavkom, da bi to obligatorično pregledovanje od strani države ne veljalo za one posojilnice, katere spadajo h kakošni „Zvezi“, ki

je nadzorovanje že vpeljala iz lastnega nagiba. To slišavši, je naša „Zveza“ že l. 1890 svoja pravila v tem obziru spremenila, in sklenila slovenske posojilnice po posebnih organih, ki bodo morda celó zapriseženi, nadzorovati. Kakor hitro je bila ta prememba pravil potrjena, skrbela je „Zveza“, da je nastavila v osebi tajnika mariborske posojilnice g. P. Simona, nadzornika, in sicer najprvo za slovenske posojilnice na spodnjem Štajerskem in Koroškem, tajnika krške posojilnice g. I. Lapajna pa za nadzornika tistih kranjskih in primorskih posojilnic, katere so se pridružile „Zvezi slovenskih posojilnic“ v Celji.

Posojilnice, katere uživajo ugodnosti zakona z dne 1. junija 1889, morajo se takemu nadzorstvu (od strani „Zveze“) podvreči; sicer jih sme upravna (finančna) oblast nadzorovati, toda le gledé izpolnjevanja tistih pogojev, katere navaja omenjeni zakon.

Državni zbor je dobil od vlade zakonski načrt, kako se bodo posojilnice nadzorovale. Ako je posojilnica društvo (po zakonu z dne 15. nov. 1867), nadzorovana bode po okrajni politični gosposki, vsaj enkrat v dveh letih, v tem obziru namreč, ali se ravna po dotičnih postavah in po svojih pravilih. Ako je posojilnica zadruga (v smislu zakona z dne 9. aprila 1873), kar so vse slovenske posojilnice, nadzorovane bodo enako trdo po trgovskem (deželnem, okrožnem) sodišči. Posojilnice, katere so pa v kakošni društveni zvezi, ki šteje vsaj 20 zadrug in ki ima svojega nadzornika, ne bodo pod nadzorstvom državnih organov. Ako bodo posojilnice nadzorovane od strani državnih organov, morale bodo same nadzornika plačati. Da bode katera posojilniška zveza smela svojega nadzornika imeti, iskati bode morala tega dovoljenja pri ministerstvu, oziroma pri deželni vladi. Zveza bode morala vladi naznanjevati, katere posojilnice so se jej pridružile, katere pa odstopile od nje. Kakošna postava se bode iz tega vladnega načrta izcimila poročali bomo o svojem času.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so poslali od 20. junija t. l.: Obrtno pomožno društvo v Ljubljani 10 gld.; Slovenski bogoslovci goriškega centralnega semenišča 100 gld. pokroviteljine; podružnica za Vuhred-Marnberg 5 gld. udnine; podružnica vipavska 3 gld. 30 kr.; „Zaveza zagorskih Slovencev“ po predsednici gospe Mariji Weinberger-jevi 100 gld.; podružnica v Slov. Bistrici 36 gld.; gospa Matilda Šebenikar na Rakeku 6 gld.; podružnica v Brežicah 18 gld.; omizje v Kostanjevici 9 gld. z geslom: „Bog daj slovo Slovincem!“ — vesela družba iz Št. Pavla, Žalca in Griž pri zažiganji Ciril-Methodovega kresa nabranih 6 gld.; mariborski gg. bogoslovci 63 gld.; nabranih 5. julija s prisrčno željo, da naj godovnjaka sv. brata Ciril in Metod „Bogu in domu zvest povsod — obvarujeta Slovencev rod!“ Celjski Slovenci kresov preostanek 7 gld. 44 kr.; g. prof. Maks Pleteršnik v Pišecah 5 gld.; posojilnica v Logatci 10 gld.; g. G. Pikel v Postojni 42 gld. 50 kr.; „Vesela družba v Brezdu“ 6 gld. 50 kr.; podružnica Cerkno z okrajem 13 gld. 40 kr.; „Ženska podružnica v Prvačini pri Gorici“ v drugi 100 gld. pokroviteljine; „Slovenska naselbina v Pulji“ 50 gld. kot prvo polovico pokroviteljine; moška podružnica v Krškem 16 gld.; ženska podružnica za Ajdovščino in okolico 50 gld. kot drugo polovico pokroviteljine; g. J. Virant v Mokronogu 27 gld. 50 kr.; g. Fr. Dolenc v Mariboru 18 gld., nabranih od vrlih narodnjakov vsled ugodno rešenega celjskega uprašanja; moška podružnica v Kamniku 43 gld. — Za slovensko šolo v Velikovci je darovala: Hranilnica in posojilnica v Prevaljah 30 gld. — Bog povrni vsem dobrotnikom stotero!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Poziv!

Sedma skupščina „Zveze slovenskih učiteljskih društev“ zborovala bode 4. in 5. septembra t. l. v Novem mestu.

Z veseljem pozdravlja v imenu tukajšnjega učiteljskega, kakor tudi meščanstva ta sklep podpisani odbor, kateri je pripravljen vse storiti, kar je v njegove moči, da bode dostojno sprejel in počastil zborovalce.

Ker pa je sklenil pripravljati odbor najspoštliveje povabiti vse učiteljske, kakor tudi vse šolske prijatelje, da se blagovole obilno udeležijo VII. glavne zavezine skupščine v Novem mestu, posebno pa še priporočati se gostoljubnim Novomeščanom, kateri naj bi omogočili toliko sijajnejši vsprejem, zatorej se obrača podpisani odbor najspoštliveje do p. n. novomeškega prebivalstva, katero se je še ob vsakej priliki pokazalo toliko požrtvovalno in gostoljubno, da bi tudi 4. in 5. septembra blagohotelo pokazati učiteljsku, katero bo prišlo iz Koroškega, Kranjskega, Primorskega in Štajerskega isto prijaznost in navdušenost, kakoršno je vže pokazalo radovoljno mnogokrat proti gostom.

Pravi šolski prijatelji nas itak nikoli ne puste osamljene; zatoraj upamo, da bodo tudi pri VII. skupščini mnogobrojno počastili zavezino zborovanje.

Vsemu slovenskemu učiteljsstvu pa: Pokažite s tem, da se udeležite v prav obilnem številu zborovanja, da želite sebi in šoli napredka, da ne samo varovati, temveč tudi povzdigniti hočete svoj ugled, posebno še, da želite tudi skupne, zložne delavnosti, katere je istinito potreba! Ne iščite nikakoršnega izgovora, temveč pridite o zavezinem zborovanju v našo metropolo Dolenjske in pripomozite, da se stvar slovesneje izvrši!

„Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,

A delo in trud nam nebo blagoslovi!“

Krajni odbor za VII. glavno zborovanje „Zaveze“ v Novem mestu, dne 20. julija 1895.

Častni predsednik: Franjo Perko, župan; I. predsednik: Fr. Koncilijski, nadučitelj; II. predsednik: Ivan Barle, nadučitelj; I. tajnik: M. Hiti, nadučitelj; II. tajnik: V. Zavrl, učitelj.

Pozor!

P. n. rodoljubi, ki se hoté udeležiti slavnosti odkritja Krempeljevega spomenika pri Mali Nedelji dne 11. avgusta naj blagovolijo — potujoči čez Ljubljano, Zidani most, Celje — porabiti poštni vlak iz Ljubljane ob 3 uri popoldne (Celje polu 6. ure popoldne) v soboto 11. avgusta, kateri omogoči dospeti ob 8. in tri četrti uri zvečer v Ptuj, kjer lahko prenoče; porabijo pa tudi lahko brzovlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 12. uri ponoči v soboto 10. avgusta ter dospe ob 4. uri zjutraj 11. avgusta v Ptuj. Vsi naj se zglasijo pri gosp. Gregorčiču v Ptuj, kateri preskrbi vozove k Mali Nedelji. Oni rodoljubi pa, ki se morajo voziti čez Spielfeld, naj se odpeljejo ob 2. uri popoldne v soboto 11. avgusta iz Spielfelda, da prenoče v Ljutomeru, odkoder se v nedeljo zjutraj odpeljejo k Mali Nedelji. Vsaka druga zveza je neugodna.

Odbor za Krempeljev spomenik.

Razprodaja.

(122) 1

Na prodaj je na Bizeljskem pri Brežicah cela v France Fiegelmüller-jevo konkurzno maso spadajoča zaloga drobnega in specerijskega blaga in železnine.

Zaloga, sodnijsko cenjena na 3417 gl. 1 nvč. a. v., prodala se bo onemu, ki največ ponudi.

Dotične ponudbe, koje se morajo podpreti z gotovo jamčevino po 400 gl. a. v., vložijo se naj do 20. avgusta t. l. v pisarni gosp. dra. Gvidona Srebre-ja, odvetnika v Brežicah, kot upravnika konkurzne mase; tam se lahko tudi pregleda cenilni zapisnik in poizvejo natančnejša pojasnila.

Na ponudbe brez jamčevine, ali z jamčevino pod 400 gl. a. v., se ne bo nikakor oziralo. Kdor največ ponudi, temú se bo vpisala jamčevina takoj na račun kupnine.

Kupnina se mora izplačati upravniku konkurzne mase v treh dneh po sprejeti ponudbi; kupec pa mora robo najdalje v 14 dneh odpeljati, odnosno izprazniti dotično štacuno na Bizeljskem.

Prodaja graščine.

Graščina v Črnomlju na Dolenjskem proda iz proste roke svoja posestva skupaj ali posamezno ali na parcele in sicer:

Grad v mestu, št. 1 z vrta, v katerem so velika gostilna, pisarne c. kr. okr. glavarstva in druga stanovanja.

Mlin v mestu št. 94, s šestimi tečaji in žago. Vrta merijo nad 2 orala. — Hrastovi in smrekovi gozdi, prav blizu in v lepi legi 203 orala. Njive 40 oral. Pašnici in košenice 25 oral.

Skupaj 270 oral.

Prodajanje se prične 1. oktobra t. l.; kupi se pa tudi lahko prej. Pogoji jako ugodni. Natančno se poizve pri oskrbništvu graščine v Črnomlju. (124) 2—1

Medicinae universae

dr. Alojzij Praunseis

si usoja uljudno naznanjati, da se je nastanil kot zdravnik

za vse bolezni posebno pa kot zobozdravnik v Celji, v hiši gospe Pauser (Römerhof, Ringstrasse) in da ordinuje od 8. avgusta 1895 naprej, ob delavnikih od 8.—11. ure popoldne in od 2.—5. popoldne ob nedeljah in praznikih pa od 8.—12. ure popoldne. (126) 3—1

Prostovoljna prodaja.

Lepo posestvo z zidano hišo in hlevom ter velikim kozolcem je na prodaj. Pri hiši je 33 oralo 310 m. zemljišča, njiv, travnikov in gozda. Hiša je pripravna tudi za gostilno in leži v prav lepi legi.

Več se izve pri Mariji Špes, okolica sv. Miklavža, občina Škofja ves pri Celji. (121) 2—1

2000 litrov

pristnega borovničarja

liter po gld. 120 prodaja

JANKO TRAUN,

(123) Glince pri Ljubljani 2—1

Razpis.

V zmislu §§ 8 in 12 postave z dne 23. jun. 1892 dež. zak. l. št. 35 razpisuje podpisani zdravstveni okrožni odbor službo okrožnega zdravnika za zdravstveni okraj vojniški, kateri obsega občine: Škofja vas, Dobrna, Nova cerkev, Šmartin v r. ā., Višjo vas, Frankolovo, trg Vojnik in Bezovico z letno plačo 475 gld.

Prošnje za to mesto z dokazi predpisanimi v § 15 gori navedene postave in popolnega znanja slovenskega in nemškega jezika, naj se vložijo najdalje do 25. avgusta 1895 pri podpisnem okrožnem odboru.

Okrožni zdravstveni odbor vojniški,
dne 19. julija 1895.

(120) 3—2

Načelnik: J. Lipuš.

Za dojico (amo)

bi šla rada 26 let stara, omožena, zdrava in čvrsta oseba; izučena je šivilja, z mnogimi izvrstnimi spricvali. Tudi zna dobro likati. Zmožna je v govoru in pisavi slovenskega in nemškega jezika. Na dobrim glasu. Službo takoj lahko nastopi. Od dne 1. avgusta je 14 dni kar je iz postelje.

Ponudbe poste restante pod naslovom „Jozefa“, (128) 1—1 Polzela (Heilenstein) Štajersko.

Hmelj!

(125) 5—1

HUGO ECKERT & CO.

komisijska obrt za hmelj v Žatecu (Saaz)

na Českem se priporoča za posredovalno prodajo štajerskega hmelja in zagotavlja najreelno postrežbo.

Za hmeljarje!

Fran Jos. Lehrl

Žatec, Češko, (v lastni hiši)

preskrbi najboljšo prodajo vsakevrstnega hmelja na Žateškem trgu, in se priporoča tudi štajerskim p. n. hmeljarjem za prav mnogoštevilne in obilne pošiljatve. Za vestno, točno in v vsakem obziru dobro postrežbo jamči njegovo ime. (127) 6—1

Dr. Jos. Kolšek

usoja si naznaniti, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v Laškem trgu

(115) 1

Zaloga specerijskega blaga

MILAN HOČEVAR

Celje, Glavni trg, 10

Izvrstna zaloga vsakevrstne kave, sladkorja, riža, finega olja, južnega sadja, masla, svinjske masti, ruma, čaja, vina v butilkah, sremaske slivovke, kranjskega brinovca, itd. itd.

Banatska pšenična moka.

Radajnska mineralna voda

itd. (21) 20-18